

Luxembourgs formandskab for den Europæiske Union

billeder og opfattelser af fattigdom

**4. Europæiske møde med mennesker, der lever i fattigdom
Bruxelles, 10. & 11. juni 2005**

Rapport

støttet af

den Europæiske Kommission
den Belgiske Regering
den Østrigske Regering

organiseret med hjælp af

EAPN - Det Europæiske Anti-Fattigdoms Netværk

Rapportør: Léopold VEREECEN

anerkendelse

Koordinering: Michelin GERONDAL
fotografier: Matthias HOREMANS

indholdsfortegnelse

indledning

Åbning af plenarmødet

- Hr. Bruno Goncalvez, deltager fra det 3. møde, Portugal
- Fr. Marie-Josée Jacobs, Minister for Familie og Integration, Luxembourg
- Hr. Christian Dupont, Minister for den Civile Tjeneste, Social Integration, Politik i byer og Lige Muligheder, Belgien
- Fr. Ursula Haubner, Føderal Minister for Social Sikkerhed, Generations- og Forbruger beskyttelse, Østrig
- Fr. Odile Quintin, Generaldirektør, den Europæiske Kommission, GD Beskæftigelse, Sociale Anliggender & Lige Muligheder,

Opfølgning af debatter angående 4 spørgsmål fra de foregående møder:

- Beskæftigelse og uddannelse.
Hr. Jozef Niemiec, Forbundssekretær, Sammenslutningen af Europæiske Fagforeninger (ETUC)
- Diskrimination og racisme,
Fr. Cherry Short, Center for Racelighed, Det Forenede Kongerige
- Privatisering af offentlige tjenester,
Hr. Raymond Maes, den Europæiske Kommission, GD Beskæftigelse, Sociale Anliggender & Lige Muligheder
- Støtte til strukturer og mekanismer til bekæmpelse af fattigdom og udstødelse
Fr. Judit Rézmüves, Viceforkvinde i det Sociale Beskyttelses Udvalg

Situationen i medlemsstaterne & præsentation af EUROCHILD

Arbejdsgrupper

- Vidne udsagn
- Grundprincipper
- Resuméer
- Forslag og spørgsmål

Debat - kommentarer og svar

- Hr. Jerome Vignon, Direktør, GD Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Lige Muligheder, den Europæiske Kommission
- Hr. Tom Mulherin, Formand for det Sociale Beskyttelses Udvalg
- Fr. Brigitte Weinandy, Ministeriet for Familie og Integration (Luxembourg), medlem af det Sociale Beskyttelses Udvalg
- Hr. Johan Vandebussche, Ministeriet for Civil Tjenesten, Social Integration, Lige Muligheder og Storbys Politik (Belgien)
- Fr. Edeltraud Glettler, Direktør for Europæiske og Internationale Anliggender i det Føderale Ministerium for Social Sikkerhed, Generations og Forbruger Beskyttelse, medlem af det Sociale Beskyttelse Udvalg (Østrig)
- Hr. Ludo Horemans, Vice-formand, EAPN

Konklusioner

- Fr. Marie-Josée Jacobs, Minister for Familie og Integration, repræsenteret af
- Fr. Brigitte Weinandy fra Ministeriet, Luxembourg

- Fr. Maria Marinakou, Forkvinde for EAPN
- Professor Gaston Schaber, Ordstyrer ved det 4. møde

Officielt Resumé af det 4. møde

“Det vigtigste er at være med”.

Dette - fortærskede eller trøstende - citat fra Pierre de Coubertin har fået ny legitimitet. Det afspejler præcist de delegeredes konstante omkvæd: det er vigtigt at deltage i de Europæiske Møder og være tilstede for at fortælle hvad fattigdom er, at fattigdom ikke er en naturlov, at de fattige ikke bærer skylden, og at mennesker, der lever i fattigdom ikke alene kan hæve stemmen, men også analysere og agere.

Deres vidneudsagn ved dette møde gjorde det muligt at se på billedet af fattigdom –både det, fattige har af sig selv og det, der er skabt af andre.

Enighed

Der var enighed om, at billedet af fattigdom ofte er fastlåst og endda vildt forvrænget, og at medierne har tendens til tage det op fra en sensations-søgende og sæsonbestemt vinkel.

Der var næsten fuld enighed om, at de nuværende NHPer (Nationale Handlings Planer) var ret utilgængelige. Mennesker, der lever i fattigdom skal være med til at lave dem fra første planlægning til slut evaluering. Dialogen er startet op i nogle af medlemsstaterne, og skal blot videreudvikles.

Der var generel enighed om, at god praksis forefindes; at forskellige slags nøglekontakter og journalister kan være allierede i kampen mod fattigdom; at der altid findes nogle med etiske normer, der kan forstå hvad fattigdom er; og at de mange nøglekontakter og aktører ville kunne drage fordel af oplæring af "oplevelses eksperter", som man har startet på i Belgien.

Ikke afsluttede emner

Uafklarede sager fra tidligere møder – jobs, diskrimination og racisme, privatisering af tjenesteydelser og støtte til anti-fattigdoms mekanismer og netværk – blev præciseret og opdateret, men er stadig ikke helt afklaret.

Adgang til beskæftigelse bliver ved med at være et intenst problem; men det er ikke længere kun dem uden job der er fattige, men også dem, der er i arbejde: **14 millioner arbejdende fattige i Europa**. Det er et forvirrende tal, der kan få en til at tvivle på udgydelser af slogans som "arbejde og vækst er en måde at takle fattigdommen på". Mere vækst og flere jobs svarer ikke til mindre fattigdom. Skulle det vise sig at være rigtigt, har Kommissionen lovet at tage affære overfor regeringerne.

Fagforeningerne er fuldt inddraget i kampen mod fattigdom, sammen med alle de sociale og politiske aktører. Den absolutte nødvendighed af at fastsætte en minimum indkomst var et centralt emne, som blev eftertrykkeligt støttet af den Europæiske Kommission.

Social udstødelse er endnu værre for immigranter og minoriteter.

Kampen mod fattigdom kan ikke adskilles fra kampen mod diskrimination og racisme som, ifølge Kommissionen, er et spørgsmål om rettigheder for de legalt bosiddende immigranter i Europa.

Privatiseringen af tjenesteydelser var et andet anliggende: mens debatten om begrebet tjenesteydelser af almen interesse fortsætter, og der findes en europæisk anbefaling om at almene tjenesteydelser som elektricitet og vand skal være noget alle har råd til, er det et faktum, at ingen af disse tjenesteydelser er privatiserede. Europa kan kun påminde regeringerne om, at opfylde det ansvar de har ifølge reglerne til at sørge for "almene goder".

Og hvad med social- og sundhedsvæsenet? Der var bred enighed om, at social- og sundhedsvæsen ikke skulle falde ind under det europæiske direktiv om tjenester på det indre marked.

At opbygge mere effektive netværk i kampen imod fattigdom, specielt gennem bedre finansiering, bliver stadig efterlyst.

Deltagelse af folk, der lever i fattigdom?

Den franske og hollandske forkastelse af Traktaten om Forfatningen er i mindre grad en afvisning af Europa, end en fiasko med hensyn til at kommunikere og informere, og en påmindelse om hvor vigtigt det lokale "ansigt til ansigt" niveau i et jævnt –ekspanderende Europa er. Dette niveau af beslutningstagen og deltagelse er uhyre vigtig i kampen mod fattigdom.

Et frivilligt samfundssystem (kredsløbssystem), der spreder sig fra det lokale til det europæiske niveau eksisterer, eller er ved at opstå i kampen mod fattigdom: netværker, der gør to-vejs, op-ned strømninger mulige, er ved at udvikle sig; de er stadig underudviklede, men behøver blot at blive styrkede for at konsolidere en dialog, der er på vej. At fremme deltagelse består også i at lave strukturer og mekanismer, der tilskynder kredsløb af livs blod hele vejen igennem det (sociale) system.

Der skal etableres dialog med Europa, men også med nøgle kontakter og lokalpolitikere, som også tegner billedet af fattigdom. De kan fremstille det negativt ved hjælp af tal, eller positivt ved at indføre langsigtede politiske tiltag.

Lokalplanet, frivillige netværk, fortsat dialog mellem mennesker, der lever i fattigdom, deres organisationer og dem, der udformer politik, forvaltere af ekspertise og erfaringer, som grundlag for et nyt solidarisk-baseret socialt Europa, hvor kampen imod fattigdom er gennemført på alle områder, hvor der findes udstødelse. Dette er, hvad der blev sagt og skete på det 4. møde. Og alle deltagerne lærte noget af hinanden, alle havde noget at give, alle kunne og ville være med til at opbygge et mere retfærdigt samfund.

Så hvor ligger blokeringen?

Formodentligt et eller andet sted i midten:

- at uddanne praktiserende social rådgivere og lærere i hvorledes de skal samarbejde.
- opbygge bevidsthed i frontlinje administrationer.
- en fejlslået indslusning, det vil sige, for lidt integration af de aktører, som også har indflydelse på at skabe fattigdom, som kriminal lovgivning, uddannelse (fra folkeskole til specialisering), pleje og omsorgssektoren, transport, byplanlægning og udvikling ... for blot at nævne de mest oplagte.
- mane frygten for at glide ud i fattigdom i jorden. Manipuleret af et overfladisk, sensations-søgende, profit-drevet og ikke altid frit medie, ønsker "Hr. og Fru Gennemsnit" at blive ved med at tro, at de selv er i sikkerhed for fattigdom. Men det er et selvbedrag, der ikke holder mod chokket af fattigdommens virkelighed, Den viser hvor fin linjen mellem social indslusning og udstødelse er, og efterlader "Hr. og Fru Gennemsnit" uden tvivl om, at de kunne blive morgendagens udstødte.

Det 4. mødes enestående nyskabelse er at have åbnet dialogen mellem “ambassadørerne” for mennesker, der lever i fattigdom og “inviterede gæster”, nøgle kontakterne på de officielle og beslutnings-tagende niveauer. De insisterer på at dialogen må fortsætte, at der kommer en “bedre forståelse ud af at tale ansigt til ansigt” og at den Europæiske Lissabon strategi skal føres videre.

fattigdom er...

når alle, din familie og samfundet vender ryggen til dig.

En hård dags liv.

aldrig at være i stand til at lægge planer eller tage beslutninger.

ikke virkelig at leve, blot eksistere.

miste din værdighed.

at være lukket ude fra samfundet hver dag.

værst af alt, ikke have nogen rettigheder, kun forpligtigelser.

uddrag fra videoen fra det 3. møde

Indledning

I første halvdel af 2001, under det belgiske formandskab, lancerede Ministeren for Social Integration, Hr. Vande Lanotte, ideen om et Europæisk Møde med folk, der lever i fattigdom om emnet "Vi deltager også i Europa". Det planlagte møde var forbundet med EU's Lissabon strategi, der var blevet vedtaget i år 2000. Fokus var på udryddelsen af fattigdom i Europa ved år 2010. Strategien blev konsolideret ved topmødet i Nice i 2002 med mål, der inkluderede **mobiliseringen af alle relevante instanser, inklusive folk, der lever i fattigdom.**

Derfor så det første af disse Europæiske Møder, med folk, der lever i fattigdom, dagens lys i Bruxelles i december 2000. Det foregik over to dage, med diskussioner mellem de delegerede fra de forskellige EU lande, om det generelle emne - deltagelse, med baggrund i emner som husly, beskæftigelse, indkomst og sundhed.

Ved mødets afslutning, bad de delegerede om, at denne udvekslingsproces skulle fortsætte, og den belgiske minister lovede at organisere endnu et møde.

I 2003 var det det græske formandskab, der fulgte initiativet op, og desuden støttede ideen om at disse møder skulle fortsætte. Delegationerne vendte tilbage til Bruxelles for at tale om deltagelse, og især for at finde forhindringer og incitamenter for deltagelse.

Det blev klart, hvor vigtigt det var at have mennesker, der kendte til fattigdom, til at være med til at gennemføre Lissabon strategien: god deltagelse forbedrer relevansen af beslutningerne og gennemførelsen af processer. Et tredje møde, holdt under det irske formandskab, drejede sig om god deltagelses praksis. Dialog processen var nu etableret og møderne blev en del af den europæiske kalender.

I år var det det luxembourgiske formandskab, der overtog initiativet, idet de var værter for det fjerde møde om emnet: **billeder og opfattelser af fattigdom.**

Det 4. mødes mål og objektiver

Baggrunden for disse møder er den Europæiske Unions indslusnings strategi, baseret på den Åbne Koordinationsmetode fra de Nationale Handlingsplaner om indslusning (NHP indslusning) som en central komponent.

Billeder og opfattelser af fattigdom, hvorfor dette emne?

I de europæiske møder fra 2001 til 2003 kom opfattelsen af fattigdom op så ofte, at det måtte tages op igen som sådan. Det fjerde møde har sat sig for, at udforske temaet billeder og opfattelser af fattigdom, og den indflydelse disse opfattelser har på udviklingen og gennemførelsen af den Europæiske Indslusnings Strategi, med hensyn til, at gøre de, der er ansvarlige, bedre i stand til at medvirke i kampen mod fattigdom og social udstødelse.

Det fjerde mødes målsætning:

- at udvikle en kreativ læreproces og et diskussionsforum, hvor deltagerne kan udveksle erfaringer og således blive mere engagerede i samfundet.
- at forbedre deltageres evner til at bidrage til de NGO'er, der arbejder med at bekæmpe fattigdom og social udstødelse, og til at involvere sig med repræsentanterne for de offentlige myndigheder og andre aktører.

- at fremme deltagelsen af mennesker, der lever i fattigdom i de organisationer hvor de medvirker, i udviklingen, gennemførelsen og evalueringen af de Nationale Handlingsplaner om indslusning [1]
- at forbedre EU institutionernes løfter om deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom, gennem de organisationer de er knyttet til i, at udvikle og gennemføre politik på alle niveauer.
- at gå et skridt fremad i dialogen mellem mennesker, der lever i fattigdom og social udstødning og repræsentanter for de europæiske institutioner, og politikere, og andre relevante aktører, i kampen mod fattigdom og social udstødelse.

Mødet er ikke en erstatning for det arbejde, der udføres af de mange organisationer og netværk, der arbejder sammen med de mennesker, der lever i fattigdom. Det er en anerkendelse fra det europæiske formandskabs side af, hvor vigtigt det er at høre, hvad mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse har at sige, og en illustration af hvor vigtigt deres engagement er i de strukturerede netværk, som gør deres deltagelse i de beslutningsprocesser, der former samfundet, lettere.

Organiseringen af det 4. møde

- det luxembourgske formandskab dannede et organisations udvalg med repræsentanter fra det Luxembourgske Ministerium for Familie og Integration, Regeringerne fra Belgien og Østrig (som har formandskabet for den Europæiske Union i første halvdel af 2006, og som vil være vært for det 5. møde) den Europæiske Kommission, EAPN , ATD Fjerde Verden og FEANTSA.
- Koordinatorer blev udvalgt i alle medlemsstater til at hjælpe med at planlægge mødet, og sikre at de delegerede var velforberejede.
- EAPN havde som opgave at støtte organiseringens komiteen med udarbejdelsen af indhold, metodologier og de praktiske foranstaltninger for det 4. møde.

Tiden og midlerne, der blev givet til det nationale forarbejde, er noget helt nyt i organiseringen af disse møder, og gav synlige resultater.

[1] forkortelse: NHP

Åbnings samling

Hr. Bruno Goncalvez, deltager fra det 3. møde (Portugal)

Jeg vil gerne begynde med at minde om at den person, der sidste år havde det arbejde, der nu påhviler mig, afsluttede sit indlæg med disse ord: "hver af os er en ambassadør i vores eget land, og jeg er sikker på, at vi alle er stolte over den rolle". Alle os her i dag har et stort ansvar. Mere end blot det at repræsentere vores land, er vi fortalere for vores egen sociale stilling, gruppe og alle de, der på dette kontinent lever i fattigdom og social udstødelse, og som sædvanligvis ikke høres.

Vidnesbyrdet fra europæiske borgere, der lever i fattigdom, viser målestokken af det arbejde der skal gøres, ikke blot af os, men også af NGO'er, beslutningstagerne i hver medlemsstat og den Europæiske Kommission. Sandheden er jo, at det er alle borgernes ansvar. Kun ved at samarbejde på denne måde, kan vi levere de mål der er nedlagt af Lissabon Ministerrådet i 2000, og indført i den Europæiske Sociale Indslusnings Strategi, for at få en afgørende indflydelse på udryddelsen af fattigdom år 2010.

Den Europæiske Indslusnings Strategi kræver, at hver eneste af vore stater udformer en National Handlingsplan for social indslusning, som måden at få strategien gennemført på. I år er vi næsten nået halvvejs mod fristen for udryddelse af fattigdom. Og spørgsmålet er så: hvad viser udviklingen? Vil det, der er gjort indtil nu medføre 2010 målene? Er 69 millioner fattige mennesker et tilstrækkeligt chokerende antal til at mobilisere det europæiske samfund? Eller skal det blive endnu større for at få den Europæiske Union til virkelig at prioritere kampen mod fattigdom? Dette er ikke sagt for at sprede dommedagsprofeti; Jeg vil bare have, at vi alle spørger os selv om vi er på rette spor.

Jeg er portugiser, sigøjner og europæer.

Jeg siger dette, fordi jeg er medlem af en gruppe, der findes i hvert eneste land i den Europæiske Union, der var med i udvidelsen. Med Bulgariens - og Rumæniens medlemskab i 2007, vil der cirka være 10 millioner Roma – borgere i den Europæiske Union.

Roma'erne har jo altid været en del af den europæiske dimension, længe før Rom Traktaten og længe før de nuværende grænser blev sat. Vi har været i Portugal og Europa de sidste 500 år. Vi har altid være et omvandrende folk, altid på udkig efter nye horisonter, og samtidig levet i noget af den værste fattigdom og social udstødelse. Desværre er vi ikke de eneste, der i så mange år har kæmpet for vore rettigheder og statsborgerskab, og har fået disse rettigheder afvist.

Den Europæiske Union af 25 (det bliver snart 27), giver os muligheder for større mobilitet og social indslusning ved hjælp af beskæftigelse, husly, sundhed, uddannelse og deltagelse i det civile liv. men der er meget mere, der skal gøres.

Jeg tror, at kun et socialt Europa, der garanterer adgang til rettigheder, respekt for de fundamentale principper og et anstændigt liv for alle, uden hensyn til deres etnicitet, religion eller køn, kan levere et fuldt statsborgerskab. Dette er hvad jeg forventer af Europa – et Europa, der virkelig sikrer lige rettigheder, og muligheden for alle borgere til at deltage i alle aspekter af livet, så deres stemmer kan nå lokale, nationale og europæiske strukturer. En sådan respekt og kommunikation er den eneste måde, at opnå et virkeligt socialt Europa på.

Disse møder er en mulighed for alle os, der lever i fattigdom og social udstødelse. I to dage er vi stemmen i grupper, som aldrig har troet eller turdet tro, at deres stemmer ville blive hørt i deres eget land, langt mindre i Bruxelles.

Vi kan ikke gøre krav på at tale for alle fattige og udstødte. Den legitimitet har vi ikke, men vi blev demokratisk valgt på møder i vore lande. Vi er heldige, at deltage i dette møde, måske den eneste gang i vores liv. Men det giver os også et ansvar for, at gøre vores bedste efter det 4. møde og sørge for at processen fortsætter. Det er vores pligt at lobby'e de politiske ledere på alle niveauer om behovet for en fortsættelse af deltagelses processen , for at virkeliggøre den ansporende opfordring fra de tidligere møder : vi deltager også i Europa !

Jeg vil gerne understrege betydningen af dette års tema” billedet af fattigdom”. Det er meget vanskeligt at bekæmpe fattigdom og fremme deltagelsen af alle aktører, når en stor del af det europæiske samfund fortsætter med at have et negativt billede af fattigdom og de fattige. Det er meget vanskeligt at få folk, der lever i fattigdom til at tro på, at deres forhold kan ændre sig, når de konstant får at føle, at de bør skamme sig: det er deres skyld at de er fattige, og de er selv skyld i den situation.

Kampen imod fattigdom er et dagligt arbejde for os alle her. At skabe betingelserne der kan bruges til udryddelsen af fattigdom. Det er vigtigt at vise et andet ansigt af fattigdommen, et ansigt, der viser at en anden verden er mulig. For dette må vi først tale højt, forstå hinanden, bortjage selvbedraget i de fordomme og stereotyper der marginaliserer alle dem, der af en eller anden grund står ansigt til ansigt med fattigdom og social udstødelse.

Jeg vil gerne slutte af med et sigøjner ordsprog:

”Du kan godt ride baglæns på en hest, men hesten går altid forlæns”.

Europa bliver kun bygget hvis vi alle giver det en hånd med.

Fru Marie-Josée Jacobs, Familie - og Integrationsminister, Luxembourg

For et år siden havde jeg den ære, at blive inviteret til at deltage i åbningen af det "3. Europæiske Møde med mennesker, der lever i fattigdom", organiseret af EUs irske formandskab.

I mit indlæg til deltagerne i det 3. møde i maj 2004, informerede jeg dem om min hensigt at forsætte med at organisere et 4. møde i 2005 under det luxembourgske formandskab.

Jeg tror godt, at jeg kan sige, at dette 4. møde bevidner, at denne type begivenheder virkelig er begyndt at blive institutionaliseret, som en vigtig komponent i fællesskabets sociale indslusnings proces.

At det luxembourgske formandskab også er i stand til at hjælpe til med denne institutionalisering, er tak til den store hjælp vi har fået.

Hjælpen er kommet fra den belgiske og østrigske regering, fra Kommissionens Direktorat for Beskæftigelse og Sociale Anliggender – som jeg vil meget gerne takke alle for deres engagement i dette 4. møde. Også hele EAPN netværket skal prises for det absolut formidable arbejde det har udført, og ikke mindst de nationale delegationer og deres koordinatore for dette 4. møde.

Som sine forgængere, drejer dette møde sig om et af de fire fælles mål som den Europæiske Union har antaget i kampen mod fattigdom. Dette mål opfordrer til at mobilisere alle relevante instanser, og opfordrer medlemsstaterne til at arbejde for en egen formulering om folk, der lider under udstødelse, om den situation de er i, og den politik, der angår dem.

Jeg har organiseret dette 4. møde for at vise mit engagement til dette mål, et engagement grundlagt på en dyb overbevisning om, med ordene fra professor o'Cinnéide fra Maynooth Universitet i Irland, som var formand for det 3. møde: *"politiske strategier, med de bedste intentioner og med de bedste informationer, kan ikke påstå at udvikle politik, programmer og praksis til at bekæmpe fattigdom, uden at have en ide om hvad fattigdom betyder, da de eneste mennesker, der kan tale om det, er de mennesker, der selv lever i fattigdom"*.

Fru Quintin talte i samme ånd ved det 3. møde, da hun sagde, *"den tid, hvor politik blev brygget sammen af en håndfuld embedsmænd som "vidste" hvad der var bedst er overstået. I dag har det, som de berørte mennesker siger, større vægt i den politiske beslutningstagning"*.

I løbet af dette to dages møde, vil medlemmerne af de nationale delegationer få mulighed for at tale som ambassadører for de underprivilegerede borgere i den Europæiske Union, hvis antal stadig er urovækkende.

Temaet vi vil udforske er billedet af fattigdom og den indflydelse dette billede har på indslusnings politik.

Et meget bredt emne!

Jeg vil indlede mine bemærkninger om dette emne med to citater fra Paul Ricoeur, den store franske filosof, der døde i maj.

Det første citat viser Paul Ricoeurs humanisme, *"den korteste vej fra dig til dig selv er via en anden"*.

Det andet citat opsummerer emnet for det 4. møde: *"Andre menneskers opfattelser kan frigøre os, men kan også spærre os inde"*.

Mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse er ofte indespærrede af et billede lavet af andre folks opfattelser, lavet af dem, der ikke ved hvad fattigdom er.

I forberedelserne til dette 4. møde, har EAPN samlet et dokument med bemærkninger om visse emner fra de tre tidligere møder. Der, fandt jeg den følgende enkle, men sande sætning: "*billedet af de fattige er forkert*".

Meget ofte, alt for ofte, bliver de fattige fremstillet stereotyp. Lad mig illustrere disse negative fremstillinger med et eksempel, som jeg, som minister for en garanteret minimum indkomst, kender til.

Ret til en minimum indkomst har eksisteret i Luxembourg siden 1968, bedst kendt ved sin franske forkortelse, RMG. Det er et grundlæggende princip for demokratisk legitimitet, at individer kan bruge deres borgerskab og deltage i samfunds livet og beholde deres rettigheder. Men, 19 år efter denne ordning blev lavet, har retten til en minimum indkomst stadig en social mærkat hæftet på sig. Den slags mærkning er et angreb på identiteten af dem, der står fast på deres rettigheder til en garanteret minimum indkomst; de bliver mærket som "RMGere" (nasserrøve på understøttelse).

Denne status stigmatiserer dem og forvrider opfattelsen af de sociale realiteter. At give mennesker, som forsvarer deres rettigheder til en garanteret minimum indkomst, en status som "RMGere", betyder at sætte dem i bås som en bestemt kategori mennesker, selv om de er en lige så blandet gruppe som alle andre.

Kun at se individet som en "understøttelses nasserøv" sætter spørgsmålstejn ved vedkommendes identitet og selvrespekt: kun et enkelt aspekt af vedkommendes situation, nemlig spørgsmålet om utilstrækkelige midler, afgør hvem han er.

For at fejlcitere Paul Ricoeur, "andre folks opfattelse fanger individet i billedet af en "RMGer" .

Mange af jer lider under at være fanget på denne måde, og ved hvor svært det er at bryde ud af det: du er et unikt individ, forskellig fra alle andre, men alligevel er der nogen der dømmes dig efter billedet som en "RMGer".

Du kan synge eller strikke, være en dygtig atlet eller spille violin som Paganini, du er en mor, far, søster, bror, et engageret fagforeningsmedlem, en resolut feminist, en alvorlig person eller en optimist, - alt muligt...., i de andres øjne er du altid en "RMGer", en nasserøv på understøttelse.

Jeg vil til enhver tid modgå brugen af dette udtryk og det billede det medfører, som er nedvurderende og afpersonaliserende.

Der er en grund til at det møde, der bringer os sammen her i dag bliver kaldt "*møde med folk, der lever i fattigdom*"!

Fotografier af deltagerne er trykt på de første sider af rapporten fra det 3. møde. Det er der en grund til! Disse fotos viser ikke abstrakte enheder, men individer: mænd og kvinder, nogle ældre, nogle unge, mennesker med forskellig hudfarve og udtryk, med særlige tegn, der gør dem let genkendelige.

Disse fotos sender et stærkt budskab: hvis fattigdom betyder at mangle indkomst, et godt betalt arbejde, ingen social styrke, ingen beføjelser, medvirken i samfundet eller status, så kan de, der lider under disse ting ikke blive opsummeret som "de fattige".

Disse mænd og kvinder er først og fremmest mennesker, kun derefter er de "mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse".

Ved et af de tidligere møder stillede en af delegationerne et forslag om at, "*mennesker, der er udstødte skal give et aktivt billede af sig selv, og vise at de har evner til at tage initiativer til at forandre deres liv, og til at tale i forsamlinger*".

Dette krav er et udtryk for en forkastelse af det negative billede af fattigdom. Men billedernes magt og hvad de repræsenterer går endnu videre. Idet de går hånd i hånd med forklaringer om fattigdom, har de en indflydelse på den politiske tilnærmelse til fattigdom.

Forskeren Peter Townsend, som meget dybtgående har studeret fattigdoms problemer, har givet denne tvetydige dom om sagen, " Enhver forklaring af fattigdom indeholder en udtalt opskrift på politik".

Derfor har det 4. møde helt ret i at behandle fattigdommens billeder og opfattelser.

I en rapport, der blev skrevet for den Europæiske Kommission i oktober 2002, for direktoratet der ledes af Fru Quintin, kom forskeren Serge Paugam med følgende postulat, "*Det er mindre sandsynligt at et land, hvor mange borgere betragter fattigdom som et problem vedkommende selv er ansvarlig for, vil udvikle en ambitiøs social politik, mens omvendt et land, vil lettere bruge penge på at bekæmpe fattigdom, hvis indbyggerne anser dette problem som en konsekvens af systematisk uretfærdighed, som dømmes de dårligst stillede ofre til en ensartet skæbne*".

I den sammenhæng er jeg glad over at kunne citere formanden for dette 4. møde, professor Schaber, som har studeret sammenhængen mellem individer og fattigdom siden 1974.

I en undersøgelse af varig fattigdom, foretaget for Kommissionen i 1982, observerede han at, "*halvdelen af de adspurgte pegede på individet som skyld i fattigdom, og den anden halvdel pegede på samfundet*".

Hvorledes har disse opfattelser af fattigdom ændret sig?

Paugam rapporten fra 2002 giver et svar på dette spørgsmål.

Rapporten viser, at i de 14 medlemsstater der medvirkede, opfattede 17% af de adspurgte fattigdom som uansvarlighed, mens 31% angav uretfærdighed som grunden.

Forskellen i nationale opfattelser er fantastisk stor: for, 29% af portugiserne anser uansvarlighed som grunden til fattigdom, mens kun 8% af svenskerne gør det, og mens 50% af østtyskerne anser fattigdom som opstået af uretfærdighed, er det kun 12% af danskerne, der mener det samme.

Hr. Christian Dupont, Minister for Socialhjælp, Social Integration, Storbys politik og Lige Muligheder, Belgien

Dette 4. møde er en nøgle begivenhed i den fortsatte kamp, der må kæmpes i Europa, for at gøre fattigdom til historie. Grillerne den europæiske integration er et direkte bevis på, at der ikke kan foretages nogen som helst vedvarende fremskridt hen imod europæisk integration uden etableringen af et virkeligt socialt Europa: et Europa, der er i berøring med social fremgang og basisbehov for borgerne – alle borgerne, men især de mest udsatte. Dette må være en central prioritet i det europæiske projekt.

Det må gentages på ethvert stadie af Unionens projekter, og i Lissabon processen, som må gøre Europa i stand til at kombinere økonomisk fremgang med miljø beskyttelse og social retfærdighed.

Vi er lige nu ved at evaluere og justere denne proces. På dette vigtige tidspunkt er Belgien klar over, at processen må holdes i gang for at undgå en to-hastigheders udvikling, hvor fattigdom og social indslusning bliver kørt ud på et sidespor i forhandlinger, der næsten udelukkende fokuserer på økonomiske områder.

I kampen for et socialt Europa, kan vi ikke fortie, skjule eller ignorere fattigdom. Vi må blive ved med at tale om det. Vi må huske på, at det ikke er en forfærdelig naturlov. Vi må fjerne de grundlæggende årsager, og fejre det utrolige mod, som de mennesker, der dag ud og dag ind prøver at genopbygge et normalt liv for sig selv, har.

Det 4. møde giver en mulighed for at tage den kamp op via en åben og konstruktiv dialog. Med skyldig beskedenhed, kan jeg sige at Belgien har nogle erfaringer i den retning. Vores første store rapport om fattigdom blev udgivet i 1994. Det ville ikke være for meget at

beskrive dette som en milepæl i Belgien. Da den blev lavet i tæt samarbejde med folk, der lever i fattigdom, har den bestemt tempoet for kampen mod fattigdom i de sidste ti år.

Vi ved, at der stadig er meget at gøre. Ti år efter er vi i gang med evalueringen og udvikle processen. Igen samarbejder vi tæt med dem, der er direkte i berøring med fattigdom eller lever i fattigdom. Vi har til hensigt at fremstille en ny rapport ved udgangen af 2005, som vil sætte den politiske dagsorden for de næste ti år. Dette, giver også det 4. møde en særlig betydning.

Lad os blive inspireret af dette møde til at vende diskussionen til konkrete handlinger, når vi er tilbage i vore forskellige jobs, foreninger og lande, så det endelig kan hjælpe til med at udviske fattigdommen.

Fru Ursula Haubner, Føderal Minister for Socialhjælp, Generations og Forbruger Beskyttelse, Østrig.

Mødet med folk, der lever i fattigdom, er efterhånden blevet en institutionaliseret del af den europæiske strategi til at bekæmpe fattigdom og social udstødelse. Dette 4. møde er vigtigt på adskillige områder:

- det 4. møde opfylder en vigtig symbolsk funktion, idet det giver synlighed for fattigdoms - og sociale udstødeses problemer i Europa.
- det ville hjælpe at sætte konkrete navne på nøgle problemerne i kampen mod fattigdom. Dette kan også formulere vigtige budskaber på det politiske niveau.
- møderne er blevet et forum for udveksling og information. Deltagerne og deres organisationer lærer lidt efter lidt hinanden at kende.
- møderne giver fysisk udtryk for det centrale aspekt af den europæiske strategi om bekæmpelse af fattigdom og udstødelse, gennem mobilisering af alle aktører, inklusive folk, der lever i fattigdom/udstødelse.

Møderne giver en værdifuld mulighed for en multilateral udveksling og lære om hinanden. De europæiske lande har valgt forskellige strategier til at bekæmpe fattigdom. Østrig for eksempel, har valgt at formindske familie fattigdom ved at indføre børnepenge.

Jeg kan forsikre jer om, at det østrigske formandskab i første halvdel af 2006 vil fortsætte traditionen med disse møder, og at vi vil være meget opmærksomme på resultaterne fra dette års møde.

Dette år markeres af vigtige begivenheder i Europa

- ved udgangen af juni 2005 vil alle lande rapportere resultaterne af deres NHP indslusning, som vil blive opdateret for 2005-2006.
- i juni 2005 skal alle medlemsstater svare på Kommissionens spørgeskema med hensyn til evalueringen af den Åbne Koordinations metode. Alle de Europæiske netværk og andre aktører skal være med i denne evaluering. En del af denne evaluering henviser til mobilisering af alle aktører og deres samarbejde på nationalt niveau, som inkluderer mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse og de organisationer, der repræsenterer dem. Deltagelsen af mennesker, der lever i fattigdom øger betydningen af meningsudvekslingen. Kampen mod fattigdom må grundlægges på deres erfaringer.

Foruden processen med social indslusning, er der også to andre processer der handler om bekæmpelsen af fattigdom

- den åbne koordineringsmetode for bæredygtige, tilstrækkelige pensioner og
- den åbne koordineringsmetode for sundhedsvæsen og lang tids pleje.

Begge processer bør styrkes og laves mere effektive.

I det østrigske formandskabs prioriteter for første halvdel af 2006, er der en diskussion af nye metoder og mål for social indslusning og social beskyttelse. Mødet her – sammen med de nye fælles mål – kunne udforme nogle anbefalinger på, hvordan man bedst leverer indslusnings processen.

Mit synspunkt er, at politik, der skal klare fattigdom og social udstødelse, bør følge nærheds princippet og operere der, hvor man er tættest på mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse, nemlig familien. Staten er ansvarlig for at etablere den legale ramme, til at hjælpe familier til et liv uden fattigdom og usikkerhed.

Rammen for en familie politik indeholder foranstaltninger som:

- passende finansiel støtte til at sikre familielivet
- at sætte et miljø for arbejde/familie livs balance i stand
- at skaffe en kvalitets, social og sundheds tjeneste, der kan betales
- at sikre høj kvalitet i uddannelsen af børn
- speciel støtte til familier med specielle behov

Man opnår ikke større trivsel, hvis de øjeblikkelige vanskeligheder ikke løses. Indslusning af mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse skal begynde på det nederste trin. De lokale myndigheder er de første partnere til folk, der er i vanskeligheder. På dette trin er indslusning ofte et resultat af personlige kontakter. Der kan opstå problemer, når de lokale myndigheder mangler den nødvendige indføling eller sætter folk så meget i bås, at det ikke afspejler fattigdommen og den sociale udstødses forskellige realiteter.

Desuden har folk, der lever i fattigdom vanskeligt ved at få hjælp af mange forskellige grunde.

Disse vanskeligheder hænger ofte sammen med det billede, som et specifikt samfund har af fattigdom, ofte fremstillet som skamfuldt eller personens egen skyld.

Fattigdom er et multidimensionalt fænomen, og dette er et princip i den Europæiske Strategi til bekæmpelse af fattigdom. Personlige grunde, som dårlig uddannelse eller sundhedsproblemer kan være en blanding af ikke have råd til uundværlige goder og tjenester, eller manglen på et job.

Forudfattede meninger giver ikke et realistisk billede og kan resultere i diskrimination mod mennesker, der lever i fattigdom og deres selv-udstødelse. Derfor er dette 4. mødes emne så vigtigt for mig.

Diskussionen vil også dreje sig om hvorledes visse billeder og opfattelser af fattigdom har indflydelse på opbygningen af NHP indslusning, og hvad der kan gøres for at forbedre denne. Det er klart, at intet forandrer sig i løbet af en nat. Men det er vigtigt at diskutere dette emne og tage det første skridt på europæisk niveau. Det vil også blive meget interessant at se, hvilke forskelle der er blandt medlemsstaterne.

For at gøre dette møde til mere end en en-gangs begivenhed, må alle deltagerne sprede resultaterne af arbejdet i deres organisationer og områder, og fortsætte diskussionen der. Som arrangør af det næste møde, vil Østrig gøre sit bedste for at fortsætte dialogen i lyset af resultaterne fra dette møde.

Før jeg afslutter vil jeg gerne nævne en sag, der blev diskuteret sidste år, som også er på 2005 dagsordenen: privatiseringen af tjenesteydelser, især sundheds og sociale tjenesteydelser.

Som I ved, havde Kommissionen præsenteret et direktiv om tjenester, kendt som Bolkestein direktivet, der dækkede alle tjenester af almen interesse, inklusive social og sundhedstjenester.

Direktivet tog ikke hensyn til forskellene mellem sociale tjenesteydelser og andre tjenester. Markedet er mindre vigtigt for sociale tjenesteydelser som, per definition, fokuserer på mennesker og deres behov.

De sociale tjenesteydelser har brug for en personlig, fortsat og ansvarlig relation.

De sociale tjenesteydelser kompenserer for markedets negative effekter.

Derfor har jeg altid været for, at sundheds- og sociale tjenesteydelser skal ekskluderes fra direktivet, og jeg håber at det vil blive resultatet af debatten.

Jeg er glad for at kunne meddele at det østrigske formandskab vil arrangere et 5. møde 2006 i Bruxelles. Østrig er glad for at kunne følge traditionen, og inviterer hermed jer alle, her og nu, til at deltage i næste års møde.

Fru Odile Quintin, den Europæiske Kommission, Generaldirektør for GD for Beskæftigelse, Sociale Anliggender & Lige Muligheder.

For mig symbolisere det 4. møde Unionens løfter om at bekæmpe fattigdom.

Først og fremmest fordi fattigdom er en krænkelse af menneskelig værdighed og de fundamentale rettigheder: Traktaten om de Fundamentale Rettigheder anerkender retten til "at leve et liv i værdighed". Alle lande må stræbe efter at efterkomme denne ret. Det er en af de store udfordringer, som de sociale beskyttelses systemer står overfor. Kommissionen vil hjælpe til med indsatsen, med et kommende initiativ om garanterede midler, inklusive en minimum indkomst.

For det andet, fordi social sammenhæng medvirker til vækst, trivsel og beskæftigelse. Det er det budskab Unionen valgte i marts ved revisionen af Lissabon strategien. De 25 medlemsstater må tage dette ombord, når de lægger planerne for deres " nationale reformer" dette efterår. Statsoverhovederne og regeringerne vil få en årlig rapport om sociale sammenhænge på Topmødet, som viser den politiske vægt Unionen lægger på dette spørgsmål.

Siden december 2001 har Unionens på hinanden følgende formandskaber, søgt at afspejle dette tilsagn, ved at være værter for disse møder, der inddrager anerkendte anti-fattigdoms NGO'er. Den Europæiske Kommission har altid støttet disse initiativer, som viser hvor vigtigt det er at inddrage folk, der lever i fattigdom for at takle social udstødelse.

Den europæiske koordinering af national politikken om udstødelse er baseret på deltagelsen og mobiliseringen af alle aktører i denne politik.

For at politik kan lykkes, skal stemmen fra mennesker, der lever i fattigdom, høres. Det franske og hollandske referendum har lige vist, at borgerne forlanger at have mere at sige. Der er stadig meget, der skal laves. Selvom nogle lande har forøget deltagelsen af udstødte mennesker og samrådet med de NGO'er, der repræsenterer dem, er der stadigvæk generelt, en for lille medvirken af folk, der lever i fattigdom.

Medlemsstaterne har større tendens til at fremstille enkle beskrivende rapporter, end til at udlede en virkelig strategisk handlingsplan. En handlingsplan er ikke effektiv, hvis den ikke afspejler løfterne i detaljerede konkrete mål, der giver mulighed for en gennemskuelig kollektiv evaluering.

Det er klart, at den økonomiske nedgang og den stigende arbejdsløshed radikalt har ændret den politiske sammenhæng i kampen mod fattigdom. I nogle lande er antallet af mennesker, der står på tærskelen til fattigdom, især blandt de mest udsatte, stigende. Mental sundhed, alkohol og stofmisbrug fortsætter med at markere og underminere vore samfund.

Diskrimination – ofte mangfoldige – er en forhindring for mange mennesker, især i minoritetsgrupperne. Ofte bliver diskriminationen afspejlet i forvrængede opfattelser og beskrivelser, ikke mindst i pressen. Rapporten, der bliver præsenteret her i dag vejes op mod de forhindringer, der skabes ved sådanne beskrivelser og billeder.

Det vigtigste er derfor at fortsætte med at kombinere en overordnet tilgang, der udgør rammen for den europæiske strategi, med en målrettede tilgang til de grupper, der er i størst nød, på en måde der er tilpasset den lokale kontekst.

Det er også tilfældet med at forbinde kampen mod udstødelse med kampen mod diskrimination, som kan baseres på en omfattende og effektiv europæisk bestemmende ramme. Den garanterer alle individer, hvor de så end lever i Europa, den samme beskyttelse imod diskrimination, uanset køn, etnisk eller race afstamning, religion, alder, evner eller seksuel orientering.

Kommissionen har faktisk lige afsløret strategien til at foretage et fremstød imod diskrimination, inklusive mangesidet diskrimination i de næste år. År 2007 vil derfor blive det

Europæiske År for Lige Muligheder for Alle. Men handlinger, der kun fokuserer på at udrydde diskrimination er ikke tilstrækkelige til at stoppe de forhindringer, som nogle minoriteter står overfor, specielt Roma-folket.

Der er brug for positiv særbehandling for dem. Til den ende vil Kommissionen nedsætte en arbejdsgruppe af store tænkere, til at overveje og komme med anbefalinger om måder til at fremme forbedret social- og erhvervs integration for disse minoriteter.

Kampen mod fattigdom skal også være en del af det der gøres for at modernisere og reformere vore sociale beskyttelsessystemer.

Forankret social udstødelse er en stor udfordring for disse systemer, ikke mindre end den aldrende demografi, for eksempel. Så, disse systemer trænger til at blive reformerede som en del af en ægte integrations strategi med "fælles mål" for pensionssystemer, kampen mod udstødelse, og sundhedssystemer. Det er undervejs og vil være færdigt i 2006.

For at lykkes må reformerne følge to parallelle mål: sikre den sociale beskyttelses effektivitet og finansielle levedygtighed. Her er det de sociale tjenesteydelser har en afgørende rolle. Diskussionerne har i mange tilfælde vist problemerne med at skelne disse tjenesteydelsers opgaver fra deres retslige status, og spredt bekymring om retslig usikkerhed. Kommissionen arbejder på en Kommunikation, der vil bringe noget mere klarhed om den legale ramme for disse tjenesteydelser og deres opgaver.

De tidligere tre møder har gjort det klart, hvor vigtigt det er at have tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer, for at sætte en effektiv deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom, i gang. Men, at give den tid, der behøves for en sådan deltagelse, og en holdning af tillid og respekt, er lige så nødvendigt.

Forhåbentlig vil NGOerne blive tilskyndet af denne proces, som forlanger at vi alle tænker på strategier til at bekæmpe udstødelse, sætter mål for os selv, og hjælper til med at levere dem. "Det organiserede civilsamfund" kan ikke længere være tilfreds med bare at være oppositionen: den må være en reel aktør i social politikken.

Efterbehandling af diskussionerne fra de tre tidligere møder.

Nogle af de spørgsmål der blev rejst på de tidligere møder, forblev ubesvarede, specielt med hensyn til beskæftigelse, diskrimination og racisme, privatisering af tjenester og europæisk og national støtte til deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom. For at bevare kontinuiteten imellem møderne er disse spørgsmål blevet stillet igen og forskellige talere har prøvet, hvis ikke at svare på dem, så i det mindste at give indsigt i dem, eller gøre dem tidsvarende.

Hr. Jozef Niemiec,

Forbundssekretær, Sammenslutningen af Europæiske Fagforeninger (ETUC).

Folk, der er langt væk fra arbejdsmarkedet, inklusive kvinder, der lider under særlige forhindringer, har brug for individualiseret oplæring og støtte. Hvor meget gør den Europæiske Beskæftigelse Strategi ud af dette behov og kan der garanteres at strategien medfører virkelige jobs?

Kendsgerningerne viser, at det at have et arbejde stadig er en af de bedste måder at beskytte sig mod risikoen for fattigdom og udstødelse. Men selv om folk, der er udelukket fra arbejdsmarkedet er mere udsatte for fattigdom, er det klart at bare at have et arbejde ikke længere er nok for ikke at blive fattig. På grund af det stigende antal af "fattige-i-arbejde" kæmper vi for at forbedre adgangen til jobs og også bevare og forbedre kvaliteten af arbejde.

Vi er derfor imod en politik, der vil tvinge folk til at tage et job for enhver pris, og forlanger kvalitets job, hvor den enkelte føler sig tilfreds og tjener en ordentlig løn, der giver hende/ham de midler som hun/han har behov for, for at løfte hende/ham og hendes/ hans familie over fattigdomsgrænsen.

En vigtig ting der må understreges her er, at sammenslutningen af de Europæiske Fagforeninger (ETUC), ikke ser administration af social udstødelse som svaret. Vi kæmper for at regeringer lover at lave fattigdom historie, og den bedste politik er forebyggelse. Den kamp er en del af en større kampagne for at sikre respekten for menneskerettigheder for alle europæiske borgere. Udfra det synspunkt, at social udstødelse alt for ofte forhindrer individet i at udfolde deres fulde samfunds- og sociale rettigheder. Dette møde hænger derfor sammen med diskussionen om den fremtidige Union personificeret i udkastet til Traktaten om Forfatningen, om fremtiden af Lissabon strategien, og bæredygtig udvikling.

ETUC er fuldt ud engageret i disse debatter. Vi anser Traktaten om Forfatningen for at skabe en lovmæssig ramme til at udjævne ligevægten i den europæiske politik. Den gør social sammenhæng og solidaritet til mål, og indfører ideen om en social markedsøkonomi. Den tilføjer lovmæssig styrke til Charteret om de Fundamentale Rettigheder, og, lad mig også sige, retten til at leve et liv i værdighed, som understreget af fru Quintin, der repræsenterer Kommissionen. Forkastelsen af udkastet til Traktaten, som det skete for nylig i Frankrig og Holland, er et tilbagekridt for vores kamp om social retfærdighed i Europa.

ETUC tilslutter sig det synspunkt, at de forskellige politikker, der spiller en rolle i at gennemføre de sociale sammenhængende mål, hænger ikke godt sammen. Vi mener det er beklageligt, at social indslusning og miljø beskyttelse åbenbart ikke længere indgår som prioriteter i Lissabon strategien efter forårs Topmødets revision i 2005. Det går jo stik imod analyser, der viser klare vedvarende tendenser med fare for voksende fattigdom. Den kendsgerning, at en fjerdedel af de mennesker der lever i fattigdommens farezone har arbejde, viser at mere arbejde og mere vækst ikke nødvendigvis betyder mindre fattigdom.

Når vi ser frem mod det Europæiske Ministerråds møde i juni, som vil bestemme samordnede retningslinjer for vækst og arbejde, er ETUC bekymret for den potentielle afledning der ligger bag sloganet " arbejde kan lønne sig". Hele vægten er her lagt på fordele

og skattereformer, mens et "anstændigt og rimeligt løn" aspekt totalt mangler, og opfordringen til at "udvikle hensigtsmæssige politikker med hensyn til at formindske antallet af 'arbejdende fattige' helt er faldet bort.

Men, der er også positive tegn. Det glæder ETUC, at de europæiske arbejdsministre har beholdt basis fremgangsmåden i den Europæiske Beskæftigelses Strategi ved at genindsætte beskæftigelses og arbejdsmarkeds referencepunkter og mål, såsom deltagelse og livslang indlæring, "ny start" tiltag for de arbejdsløse, tiltag for lang tids arbejdsløse, og for børneforsorg. Ved ikke at tillade, at disse præcise mål blot er blevet erstattet af et udtryk for gode hensigter, har de undgået at tage det første trin hen imod at skabe arbejde for enhver pris.

Jeg vil gerne understrege den rolle som offentlige tjenesteydelser spiller. Det kan beskrives som "det sociale arbejdsmiljø", nemlig adgang til bolig, sundhed og uddannelse. De er livsvigtige midler i at nedbryde barriererne for udstødelse. Jeg er enig med de andre talere i, at vi må understrege den iboende risiko, der er ved at behandle disse tjenesteydelser på samme måde som de rent kommercielle tjenester, som det såkaldte "Bolkestein" direktiv foreslår. ETUC føler, at det ville underminere udførelsen af deres forpligtigelser for den offentlige interesse i samfundet. Vi har tillid til, at Kommissionens fremtidige kommunikation om sociale tjenester, vil tage hensyn til disse bekymringer på en hensigtsmæssig måde.

Til slut føler jeg, at det er vigtigt at fremhæve samarbejdsrollen mellem alle de aktører, der arbejder på alle niveauer – europæisk, nationalt og lokalt – i processen med at takle fattigdom. Partnerskaber er af stor betydning for at styrke hinandens færdigheder. Der vil ikke være noget ophør i ETUCs forpligtigelser til at arbejde mod social udstødelse, og styrke disse partnerskaber i vore aktiviteter.

Fru Cherry SHORT,
Udvalget for Racelighed, Storbritannien

Diskrimination, herunder kønsdiskrimination og racisme, er en af de årsagsbestemte faktorer, der fører til fattigdom og social udstødelse. Hvilken rolle skal EU og medlemsstaterne spille for at tage sig af denne realitet og hvordan kan deres arbejde styrkes?

Jeg har ændret lidt på titlen for min tale, da jeg ikke er ved nok om den rolle som EU og de andre medlemsstaters regeringer spiller i behandlingen af kønsdiskrimination og racisme.

Min ekspertise ligger mere i at forstå racediskrimination og hvad der skal gøres for at takle den.

Hvad jeg vil understrege her i dag er, at EU og regeringerne må anerkende diskrimination og racisme som:

- medvirkende årsager, der ligger til grund for den fattigdom mange oplever
- barrierer, der forhindrer dem i at slippe ud af fattigdommen
- en ekstra dimension i at leve i fattigdom, især for dem, der bor i underprivilegerede og marginaliserede samfundsgrupper

Når vi ser gennem denne prisme, er det let at se at diskrimination og racisme har en vidtrækkende indflydelse på mange mennesker og samfundsgrupper i EU.

Hvis der er en ting, som regeringerne og den Europæiske Union kunne gøre for en betydningsfuld indflydelse, ville det være at sikre:

- effektive love, der gælder mod alle relevante former for diskrimination

- offentlige taler af regeringsledere og politikere, som fordømmer sprog om udstødelse og fejrer styrken ved forskelligartetheden
- nedsættelse af uafhængige, tilstrækkeligt bemidlede instanser, som mit udvalg, der er ansvarlig for at støtte individer, der bliver diskriminerede og foretage efterforskninger for mere generelle forandringer

Det er meget vigtigt at forstå diskrimination på grundlag af etnicitet, racisme og andre uligheder, hvis grundlaget for social udstødelse og fattigdom virkelig skal takles. Undersøgelser viser at sorte, asiatiske og kinesiske grupper, der lever i Storbritannien gennemgående har større sandsynlighed for at leve under fattigdomsgrænsen, at bevæge sig ind og ud af fattigdom, og med større sandsynlighed lever i relativ materiel fattigdom og afsavn, sammenlignet med hvide befolkningsgrupper.

I 2001 levede 33% af den indiske befolkningsgruppe under fattigdomsgrænsen. Det steg til 40% blandt sorte familier fra Caribien, og 50% for sorte afrikanere, mens andelen af mennesker, der levede under fattigdomsgrænsen var 25% for hele befolkningen.

Andre oplysninger - som stedet for bopæl, beskæftigelse, uddannelsesniveaue - har en betydning og må inkluderes i målet for udryddelsen af fattigdom.

Hvad skal der gøres?

Svaret er klart: medlemsstaterne og den Europæiske Union må resolut takle race diskrimination.

Jeg ville foreslå at:

- mens EU allerede har udviklet mange lovmæssige redskaber til at behandle diskrimination, må der gøres mere. Det er meget vigtigt at EU's anti-diskriminations love bliver strengere håndhævet i medlemsstaterne.
- den Europæiske Union må bruge strukturfondene til at nå de fattigste grupper og de mest vedvarende fattigdomslommer
- sammenlignelige møder og samråd må indføres, for at udvikle god praksis og sprede erfaringen fra grupper, der står ansigt til ansigt med diskrimination og racisme.
- medlemsstaterne må indføre overvågning og evalueringer af hvor effektiv anti-diskriminations politik er.
- de fleste medlemsstater trænger også til en moden debat om racisme og diskrimination mod etniske minoriteter.
- den offentlige diskussion om den rolle immigration spiller, og de etniske minoriteters historien i Europa, er også en del af denne debat.
- frem for alt må medlemsstaterne gennemføre anti-racisme og ligestilling i alle politiske områder fra beskæftigelse og boliger til uddannelse og transport.

Til trods for det store potentiale der er tilstede i de etniske minoritets grupper, fortsætter diskriminationen på baggrund af en persons race, religion, hudfarve, etnisk afstamning, køn, eller en kombination af flere eller alle disse karakteristika med at resultere i materiel og social forarmelse for mange mennesker.

Jeg vil afslutte med at sige at:

- Europa må følge vedvarende økonomiske vækst mål der er baseret på social sammenhæng.
- nøglen til at fremme social sammenhæng, er at takle fattigdom.
- nøglen til at takle fattigdom, er at bekæmpe diskrimination og racisme
- nøglen til disse handlinger fra regeringernes side er tre ting:
- Effektive og stærke love
- at lægge mærke til de stærke stemmer der nedefra er i stand til at tale højt om erfaringen fra dem, der lider under racisme og diskrimination
- Klare handlingsplaner, som alle kan følge og bekræfte.

Hr. Raymond MAES,
Den Europæiske Kommission, GD Beskæftigelse

Hvad vil der blive gjort for at imødegå de negative effekter af privatiseringen af vand- og elektricitetsvæsen og indflydelsen på konkurrencen i forhold til det et socialvæsen sørger for?

Hvad skal der gøres på det Europæiske plan for at garantere en minimums levering af basis behov (vand, elektricitet) og sikre adgang til et socialvæsen af kvalitet?

Nye diskussioner har været i gang siden 2003 om tjenesteydelser af almen interesse. Kommissionen udgav en Grønbog, for at fastsætte hvilken rolle den skulle spille i forhold til sådanne tjenesteydelser. Grønbogen stiller spørgsmål om den rolle den Europæiske Union bør have i forhold til at sørge for tjenesteydelser af almen interesse. At definere hvilke tjenesteydelser, der er af almen interesse, er op til medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder. Men EU spiller en anerkendt støttende rolle. Resultatet af konsultationerne omkring Grønbanden blev udgivet i Hvidbogen, som beskæftiger sig med en række af de emner, der er direkte relaterede til det 3. møde.

Privatisering af elektricitet.

Den EU lovgivning, der skal sørge for åbningen af elektricitets markedet er på plads. Men, hermed må der gives visse garantier for at sikre at elektricitets sektoren fortsætter med at yde disse tjenester af almen interesse. Her er det vigtigt at nævne Charteret for de Fundamentale Sociale Rettigheder, som klart siger, at EU skal respektere adgang til visse tjenesteydelser af almen interesse. Lovgivningen henviser til almene tjenesteydelser. Det er et nøglebegreb, som Kommissionen bruger i den slags lovgivning. Begrebet om almene tjenesteydelser etablerer retten for alle til tjenesteydelser, der anses som væsentlige, og det er en forpligtigelse for tjenesteydere, at stille tjenesteydelser, der er til at betale, af en nøje angivet standard, til rådighed for alle.

Elektricitets direktivet bestemmer, at medlemsstater især må sørge for at der er tilstrækkelige sikkerhedsforanstaltninger til at beskytte udsatte forbrugere, foruden foranstaltninger til deres fordel. Medlemsstaternes og nationale reglementer i særdeleshed, er ansvarlige for at indføre disse principper. At styrke regulatorernes rolle var et punkt i Grønbogs samrådene sammen med en forøget bruger deltagelse i overvågningen af de privatiserede områder.

Vand er et andet tjeneste område. Direktivet viser, at der ikke er en aftale om at have en europæisk ramme, som den for elektricitet. Men, vandforsynings markedet er åbent i nogle af medlemsstaterne. Nogle mener, at der også her burde være en ensartet europæisk ramme, mens det for andre er et meget følsomt område, som den Europæiske Union skal holde sig væk fra. Men EU er allerede indblandet gennem lovgivningen om offentlige forsyningskontrakter, og Traktatens principper om ikke-diskrimination og forholdsmæssighed gælder også. Så diskussionerne er under kontrol i vandsektoren. Men for øjeblikket er medlemsstaterne stadig ansvarlige for at bestemme hvorledes disse tjenesteydelser skal tilvejebringes.

Ikke desto mindre gælder Traktatens principper. Den kendsgerning kom frem i forbindelse med diskussionerne om Grønbogen om social og sundhedsvæsen. Her er der heller ikke et ramme direktiv. Det klare faktum er, at der ikke findes nogen privatisering af sundhedsvæsenet som det gør af elektricitet. Desuden gælder Traktaten for enhver tjenesteydelse af økonomisk art. Men det skaber en vis lovmæssig usikkerhed. Ikke blot hos

brugere og ydere, men også hos medlemsstaterne. Anvendelsen af fællesskabets regler i forhold til disse tjenesteydelser, især det indre markeds- og konkurrence regler, har brug for at blive præciseret. Det har Kommissionen påtaget sig og er ved at forberede en kommunikation, der vil se på situationen indenfor sundhedsvæsenet. Kommunikationen vil basere sig på, hvad der kom ud af Grønbogs konsultationerne. Fællesskabets lovgivning har en klar og ubestridelig indflydelse på organiseringen og finansieringen af sundhedsvæsenet.

Spørgsmålet er imidlertid, om denne indflydelse spiller en negativ rolle på tjenesteydelsens opgave, og på moderniseringen af sundhedsvæsenet, blandt andet. Modernisering handler ikke om finansiering, men om at tilrettelægge tjenesteydelser efter behov. Vi har brug for at tage en bestemmelse, om fællesskabets lovgivende ramme passer til at en sådan modernisering kan finde sted.

Når man kigger på, om det er muligt at gøre disse tjenesteydelser i stand til at opfylde kravene, og om modernisering skal finde sted, må disse tjenesteydelser nødvendigvis behandles anderledes end andre offentlige tjenesteydelser, såsom telekommunikation eller transport området. Den specifikke karakteristik af disse tjenesteydelser er, at de er af mere almen interesse end andre, fordi de tager hensyn til den individuelle person. De omsætter borgernes sociale rettigheder i praksis. De er også en del af beskyttelsen indenfor sundhedsvæsenet, som ikke nødvendigvis er tilfældet med andre tjenesteydelser. Her er der i høj grad brugerdeltagelse og et frivilligt engagement. Der er en speciel struktur for organisationer, der yder disse tjenester. Dette er noget, der må undersøges nærmere.

Kommissionen inddrager civilsamfundet og medlemsstaterne i forberedelsen af kommunikationen, fordi der er delt ansvarlighed angående almene tjenesteydelser, og bestemt endnu mere hvad angår sundhedsvæsenet og de sociale tjeneste områder, som medlemsstaterne og de lokale og regionale myndigheder er ansvarlige for.

Civilsamfundet og medlemsstaterne blev taget med på råd da Kommissionens kommunikation blev udfærdiget. Den vil blive udgivet i år, og vil præcisere områder med potentielle vanskeligheder for at anvende en lovmæssig ramme for disse tjenesteydelser. Men, den vil også understrege nødvendigheden af sociale tjenesteydelser i den europæiske model, som har brug for en speciel behandling.

Fru Judit Rézmües,

Viceforkvinde i det Sociale Beskyttelse Udvalg

Hvad kan der gøres på det europæiske og nationale plan, for at få medlemsstaterne til omgående at støtte nationale netværker og strukturer, der inddrager mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse, og til at gennemføre forordninger, der gør dem i stand til at forøge deres deltagelse i de beslutningsprocesser, der påvirker deres liv?

Der findes fattigdom og udstødelse i den Europæiske Union. Det er udfordringer, der må tages op. Men samtidig var der forandringer i Central Europa, især i begyndelsen af 1980'erne-1990'erne, der afslørede visse specifikke fattigdoms karaktertræk i de nye lande, som ikke mere blot berørte de traditionelle grupper såsom ældre, forældreløse og enker. Et voksende antal, som hverken er for unge eller for gamle til at arbejde, er ikke desto mindre udelukket fra arbejdsmarkedet, og lider nu også under fattigdom. De sociale, økonomiske og politiske forandringer i 1990'erne, medførte langtrækkende forandringer i ungarernes liv. Dette gælder for de fleste af EU's nye medlemsstater. Forandringerne har somme tider været positive, men har også medført andre mere negative. Fjernelsen af et-parti systemet har ført

til indførelsen af demokrati i disse lande. Men omskiftningen til en markedsøkonomi har medført økonomiske tiltag. Arbejdsmarkedet har forandret sig. Sociale beskyttelses systemer er blevet skåret ind til benet, med en negativ indflydelse på mennesker.

Det er muligt, at regeringerne har givet løfte om at bekæmpe fattigdom, men resultaterne er ikke opmuntrende. God vilje er ikke nok; der er brug for en politisk dialog mellem regeringerne, de sociale medarbejdere og de forskellige implicerede aktører. NGOerne har en nøglerolle her, ikke mindst med hensyn til at forsvare den europæiske sociale model og sociale sammenhæng. Her fungerer EAPN som samvittigheden, eller den balancerende styrke i den Europæiske Union. Den er også en kilde af information. Netværket vil gøre det muligt at optage og indsluse grupper, der lever i fattigdom.

EAPN forbedrer lobby kapaciteten. Men, der må skaffes midler, der vil gøre det muligt for de mennesker i netværket, der lever i fattigdom, at blive hørt og informeret på deres sprog.

Midlerne befinder sig for øjeblikket på lokalplanet, men de er utilstrækkelige og brugen af dem dikteres af lokalpolitikken. Så det er her arbejdet skal laves.

Civilsamfundet fungerer på samme måde som det bredere samfund: der er individuelle interesser, særlige forventninger, og nogle mennesker er bedre stillede end andre. Somme tider er det deres meninger, der er den fremherskende, som ikke altid hjælpsom. Det er flertallets interesser, der sædvanligvis tæller; derfor er det vigtigt også at høre fra græsrodderne.

Situationen i medlemsstaterne, præsenteret af de nationale delelegationer [2]

Østrig

400.000 job ansøgere og bare 25.000 jobtilbud.

Ved sammenligning af brutto national produktet, er fattigdom steget fra 10% til 13.2% i de sidste tre år. Nettoindkomsten for arbejdsløse falder stødt. Prisen på bolig, mad og sundhed stiger. NHPer har ikke forbedret situationen.

Østrig har behov for en institutionaliseret repræsentation af arbejdsløse, der ville kunne sponsorere lokale initiativer for folk uden job. Der er stigende interesse blandt politikerne for en sådan institutionalisering, som må følges op meget omhyggeligt.

Målet er at få en lov på benene (der indeholder strukturelle og finansielle midler) på linje med en ombudsmand.

Belgien

Belgien er et velstående land. Verdensbanken regner det blandt verdens 20 rigeste lande. Men 13% af befolkningen lever i fattigdom på indkomster under 60% af medium indkomsten. Det betyder 772 Euro per måned for en enlig og 1622 Euro per måned for en familie på 4 mennesker (2 voksne, 2 børn). Antallet af fattige - i - arbejde stiger på grund af det voksende antal af private arbejdsformidlingskontorer, dårlig betalt arbejde og kort tids kontrakter. Antallet af arbejdsløse (60.000) stiger. Det social- økonomiske område har været en prioritet for den belgiske regering i en del år nu.

Socialhjælpen er det vigtigste bolværk mod fattigdom. Uden socialhjælp ville 38% af befolkningen leve i fattigdom. Men niveauet af hjælp anses generelt som for lavt. Adgang til sundhedsvæsenet er stadig et problem. Stadig flere mennesker kommer i gæld på grund af udgifter forbundet med sundhed.

- Belgien har en akut mangel på boliger
- privatiseringen af energi markedet er tiltagende i Flandern (den nordlige halvdel af landet) siden 2001
- der er mange vedvarende uligheder i uddannelsen.
- der er et voksende antal af papirløse immigranter i Belgien, som er hovedofrene i alle mulige former for udnyttelse

Belgien har en udbredt frivillig sektor indenfor alle områder, inklusive fattigdom. Deltagelse af fattige bliver anset som en måde at takle fattigdommen på. Den føderale regering har i de forskellige regionale regeringer, en samarbejdsaftale om at inddrage alle aktører, specielt mennesker, der lever i fattigdom og deres foreninger.

Bulgarien

Bulgarien har en meget høj grad af fattigdom og uligheder, inklusive uligheder i indkomst. Regeringen prøver meget hårdt på at formindske fattigdommen, men det har en særegen effekt: politikken er baseret på teorien om at velstand vil dryppe ned til de fattigste. Resultatet er at forbedringen begynder oven fra og ned, og de første resultater er en forbedring af middelklassens indkomster.

[2]. Disse oplysninger var forberedt af de delegerede før mødet.

De, der udformer politikken, på det lokale og nationale plan er bekymrede over fattigdommen, men forklarer omfanget som et uundgåeligt resultat af den dybe økonomiske krise. Deres eneste løsning er derfor, at forbedre den økonomiske vækst. Til trods for en betydelig vækst i BNP, er fattigdommen ikke formindsket i Bulgarien. I et lille antal kommuner er der eksempler på vellykkede foranstaltninger. De bruger deres midler effektivt, til at prøve på, at virkeliggøre sociale beskyttelses og hjælpemidler for borgerne.

Det største håb for fremtiden ligger i strukturfondene, kombineret med lokalkommunernes evne til at fremme udviklingen.

Cypern

Den positive facade af Cyperns økonomi afspejler ikke virkeligheden for en vis procentdel af befolkningen. Medlemskabet af den Europæiske Union kan forværre situationen, især på grund af den forudsigelige forøgelse af arbejdsløse. Næsten en tredjedel af pensionister får kun minimums pensionen, der svarer til halvdelen af eksistens minimum.

Ene-forældre, især ugifte mødre, lider ikke kun af fattigdom, men også udstødelse, idet offentligheden stadig har en "moralisk" mentalitet, der ikke accepterer forældreskab uden for ægteskabet.

Der er ingen foranstaltninger for deltagelse af fattige mennesker.

For unge mennesker er det en ulempe i sig selv, at komme fra en fattig familie. Skolegang er gratis, men disse børn har ingen adgang til ekstra undervisning eller aktiviteter, der skal betales for.

Oprettelsen af foreninger har øget bevidstheden hos fattige mennesker om deres rettigheder og muligheder for at øve indflydelse på at love, politik og praksis ændres. Cyperns børne- parlament, der har fungeret siden 2001, er et trin hen imod deltagelse.

Den Tjekkiske Republik

Den Tjekkiske Republik har almindelig og social mangel på boliger, mangel på beskæftigelses muligheder for ældre mennesker, og diskrimination mod Roma'erne på arbejdsmarkedet. At løse sociale problemer er ikke regeringens top prioritet. Det bliver overladt til den enkelte at finde nødløsninger, såsom boliger, der er støttet af nad_je fonden, herberger for mor og børn (ene-forældre familier), gadeaviser.

Planer for fremtiden er:

- samarbejde og udveksling af viden og god praksis mellem tjekkiske og internationale foreninger
- fokusering på menneskerettighederne
- at bevæge os hen imod et menneske-centreret socialt system

Finland

De sociale uligheder vokser. Den finske delegation formoder, at der er mere absolut fattigdom i de nye medlemsstater, men at den relative fattigdom vokser i takt med at arbejdsløsheden stiger i det "gamle" Europa. At skabe nye jobs er ikke nok, hvis den sociale beskyttelse undermineres og den optjente løn ikke er nok til en subsistens minimum.

Løsningen drejer sig ikke om at indføre konkurrence i sociale og sundhedsvæsenene, som kunne medføre dødsfald blandt folk, der har brug for socialhjælp. Ideologien om fortsat vækst er kommet til vejs ende. Indkomster må fordeles mere lige end før, for at sikre folks psykologiske velfærd.

Udvidelsen af Europa er ikke en værdi i sig selv, hvis den ikke kan holde løftet til borgerne. Minimums kravet er en tilstrækkelig, garanteret indkomst til at leve et anstændigt liv for. Den Europæiske Union er til for sine borgere, ikke for sig selv.

Frankrig

Situationen her er den følgende:

- utilstrækkelig finansiering fra staten, lokale og regionale regeringer, til anti-fattigdoms organisationer
- problemer med at komme ind på arbejdsmarkedet
- problemer med at finde boliger
- de under-25 årige har ingen adgang til minimum indkomst garantien
- administrativ regulering af udlændinge uden de rette papirer
- en jævn stigning i afhængighedsopførsel
- ikke-anerkendelse af uddannelses kvalifikationer
- utilstrækkelige menneskelige ressourcer (social rådgivere)
- adgang til en registreret adresse for ret til socialhjælp

Men, der er også positive aspekter:

- lov 2002-2 indførte, at fattige mennesker har adgang til retten at blive hørt, ved at introducere "samfunds livs rådet", charter af god praksis, håndbogen.
- etableret samarbejde med socialrådgivere (dialog, aktiv lytning, opfølgning, støtte)

Der er også håbefulde udsigter til:

- indførelsen af en national lovgivning om at takle udstødelse og fremme social samhørighed
- at udvikle måder til at få adgang til beskæftigelse, boliger, uddannelse, oplæring og sundhed, der respekterer individets værdighed og autonomi.
- indførelsen af deltagelse og repræsentation af fattige mennesker i forskellige kulturelle, sports og politiske forsamlinger.
- et ønske om forandring i den offentlige opfattelse af og holdning til folk, der lever i fattigdom.

Tyskland

Den politiske og industrielle lobby i Tyskland har i årevis diskuteret muligheden for at etablere lavtløns områder, hvor folk ville være tvunget til at tage jobs, der ikke ville garantere dem en minimum løn til at leve af. De fattige bliver manipuleret, mens der lægges pres på folk, der er i arbejder. De nye love beskæftiger sig ikke med deltagelse i samfundet eller skabe sikkerhed for folk, der er i nød. De nye love sigter mod at gøre retten til dagpenge afhængigt af at skulle acceptere et hvilket som helst job. Der er 5 millioner arbejdsløse og 400.000 ledige stillinger! Dialogen om social deltagelse er gået i stå, hvilket medfører at diskussionen om fattigdom og udstødelse ikke kommer nogen vegne!

Den nye tyske socialpolitik affærdiger dermed organisationernes mange års arbejde for at få anerkendt fattige menneskers rettigheder!

Grækenland

Efter adskillige møder i det græske netværk, blev det besluttet at fokusere på mental sundhed, som er en faktor i udstødelse. Forberedelserne til det 4. møde var gennemsyrede af følelser af nytteløshed, på grund af de negative erfaringer de delegerede havde fra deres møde med beslutningstagere. De mener, at politikerne, selv når de påstår at de lytter til de

fattiges stemmer, ikke tager det med sig, når de udformer politik. Derfor er de overbevidste om, at det samme vil ske på det 4. møde.

Ungarn

10% af befolkningen lever i fattigdom og det store problem er at den vokser. Delegationen til det 4. møde består af mennesker med kendskab til arbejdsløshed, ene-forældre, jobløse og diskrimination (Roma'erne). I de forberedende møder talte de delegerede om deres erfaringer fra hverdagen. De beskrev deres forhold til og erfaringer med socialhjælps systemet og deres personlige relationer med dem, der sørger for socialhjælpen.

Tilbagemeldingerne fra de forberedende møder er:

- i begyndelsen var vi overbeviste om at problemerne var de samme for os alle, men til slut forstod vi, at de forskellige situationer havde brug for forskellige løsninger
- lad os bekæmpe udstødelse!
- vi er ikke minoriteten
- vi har brug for hjælp
- vores børn vil også studere og arbejde

Italien

Politik og deltagelse er ofte adskilte i Italien. Politik skal arbejde for borgerne, svare til samfundets krav og gribe ind i sociale problemer. Deltagelse er en personlig ret, der tillader individet indflydelse på de politiske processer og udtrykke sin mening. Desværre sker det ikke. I Italien eksisterer minimum indkomsten ikke. Der er lagt planer, men på det lokale og regionale plan.

Politikere taler om social velfærd, men i virkeligheden bliver mange behov ikke dækket og der er voksende sociale problemer.

Deltagelsen af borgerne i det offentlige er stadig langt fra opnået i Italien. Lov nr. 328 fra år 2000, om at opbygge et integreret system af socialhjælp, så vel som deltagelse, er begyndt at fungere på nogle områder efter 5 år, men den lokale socialhjælp har det svært på grund af den dybe økonomiske krise og kan derfor ikke yde den vigtigste hjælp.

Politik og deltagelse må knyttes sammen, og de fattiges og udstødtes behov må behandles hurtigst muligt. Det afhænger af folks stigende bevidsthed og ansvar med hensyn til deres rettigheder/pligter, og om at følge en kurs, hvor mennesker ikke bliver ladet bagud.

” De fattige kan ikke vente”.

Letland

Mennesker, der lever i fattigdom og dem, der arbejder med dem, rapporterer om vanskeligheder, hovedsageligt i landregionerne:

- der er stor forskel på trivsel i Riga og landområderne
- mangel på beskæftigelse i landregionerne medfører intern udvandring til Riga for at finde arbejde
- lille familie understøttelse
- for de ældre fungerer det tidligere veludviklede pensions system ikke længere: det vil tage år at genoprette det, fordi pensionsydelse blandt andet er knyttet til hvad man tjener
- adgang til uddannelse er et problem
- udvandring til den Europæiske Union, til lavtløns job, for at sende opsparing tilbage til den efterladte familie.

En god ting, der har kørt i nogle år, er den såkaldte ”mor løn”. I de første år efter fødselen modtager moderen et bidrag, der næsten er den samme som hendes sidste indtjening, med et maksimum på 557 Euro. Det var foreningen for landbokvinder, der fik det igennem.

En anden præstation er egnede jobs for handicappede.

projekter:

- oplæring i håndværk i landregionerne
- oplæring i iværksætter virksomhed i landregionerne
- oplæring i e- handel

Luxembourg

Delegationen fra Luxembourg kommer fra Ene-Forældre-Familiers arbejdsgruppe, CFFM (Center for kvinder, familier og ene-forældre-familier) der ledes af NGO'en Femmes en Détresse.

90% af ene-forældre- familier har et kvindeligt overhoved, en kendsgerning, som skjules bag det neutrale navn ene-forældre-familier. I de fleste familier, er det kvinder, der står i en usikker stilling på grund af den ulige fordeling af familie, arbejdsansvar og opgaver i hjemmet.

Om en mor vil holde op med at arbejde, eller arbejde færre timer kan være en fælles beslutning, men i tilfælde af skilsmisse, er det kvindens, der er mest udsat!

Skilsmisse betyder økonomisk fattigdom: udgifter til sagfører, underholds- og børnebidrag.

Med hensyn til sundhed og fattigdom, bør der indføres direkte betaling fra forsikringer for ambulante patient lægebesøg, I det mindste for dem, der er i nød (et voksende antal mennesker i Luxembourg forsømmer deres helbred, fordi de ikke har råd). Men social rådgivere kan udstede værdibevis til et lægebesøg!

Børn, der er vokset op i et mangelfuldt hjem vil få dårligere helbred som voksen.

Også enker er udsat for fattigdom.

Familieministeriet og Femmes en Détresse har underskrevet en samarbejdsaftale om at organisere en "vinter kampagne" for at hjælpe hjemløse unge, der ikke kan finde plads på et herberge med ansøgninger til Centeret.

Femmes en Détresse har oprettet børnepasning:

- S.K.K.D (Service Krank Kanner Doheem) der sørger for babysittere til syge børn i hjemmet
- Kannerhaus sørger for børnepasning ved lægebesøg, indkøb, kurser, skoleferier og i krisesituationer.

Der er planlagt projekter nationalt, især sammen med ministeriet for lige muligheder, og samarbejde med lignende netværk internationalt.

Holland

Den hollandske delegation bestod af en uarbejdsdygtig arbejdsløs, en fuldtids hjemmearbejdende, en handikappet, en familie forsørger, og en hjemmearbejdende med et spædbarn, som ikke kunne komme med til mødet, fordi hendes baby var syg. I lighed med andre, er disse mennesker marginaliserede fra deltagelse i samfunds livet på grund af pengemangel.

De mest almindelige problemer kommer fra et fastlåst billede som:

- en tilsyneladende sund kvinde
- parasitter
- dum

Det værste er ikke at blive anset for en fuldgældig borger. Det er nedvurderende.

Den positive oplevelse var, at to af delegationens medlemmer sad i lokalrådets brugerudvalg – bruger deltagelse! De siger deres meninger om, hvordan sociale anliggender bør styres. Gå-lige-ind betjening af mennesker på minimum indkomst øger følelsen af selvværd.

Delegationen håber at EAPN - Holland netværket, sammen med politikere, vil være i stand til at lave frontlinje ekspert oplærings projekter så vel som lokale handlings planer.

Norge

Cirka 9% af befolkningen lever på fattigdomsgrænsen (europæisk definition). Mellem 1999 og 2003, steg fattigdommen med 36%; med udgangspunkt i 50% af middel indkomsten (OECD standard), steg fattigdommen med 25% fra 2001-2003. Nordmændene har brug for en minimum indkomst kalkuleret på et standard husholdningsbudget (national instituttet for forbruger forskning). Alle, der lever under fattigdomsgrænsen har ret til garanteret finansiel støtte.

Hvad angår deltagelse, er der et hul imellem regeringens udtrykte ønsker og virkeligheden; Norges pensions-, arbejds- og socialvæsens kontorer er ved at blive slået sammen i en stor organisation og velfærds alliancen (NGO) vil arbejdede endnu hårdere på at få bruger deltagelse indført i den.

Alliancens prioriteter er at:

- o afskaffe fattigdom,
- o forøge bruger deltagelse,
- o forbedre livskvalitet og betingelser for medlemsgrupper, og
- o forbedre finansielle og arbejdsbetingelser for medlemsorganisationerne.

Deltagelse er et – hvis ikke det vigtigste – middel til omorganisering af velfærdssystemet. Med andre ord, hvis deltagelse ikke fungerer, så vil anti-fattigdoms politik heller ikke fungere.

Polen

Den polske delegation består af folk med erfaring i fattigdom og social udstødelse. Nogle af dem har en lang historie med at bo på gaden eller alkohol misbrug; andre har været igennem en vanskelig barndom, arbejdsløshed og hjemløshed. De har nu alle midlertidigt tag over hovedet, eller en bolig, - de er i oplæring, i gang med at udgive blade til gadesalg, i et kooperativ på landet, en genbrugs butik, o.s.v.

De polske deltageres erfaringer viser, at begrænsninger i miljøet og personlig svaghed kan overskrides. De viser at udstødelse kan overvindes, og at det er muligt at blive integreret i arbejde og samfund. De er levende eksempler på den gode praksis, der har gjort dem i stand til at "stå på egne ben".

Portugal

EAPN Portugal

- udvikler aktiviteter baseret på decentralisering og opbygger regionale netværk, der udgør det nationale netværk. En regionaliseret organisering blev anset for den bedste måde at nå lokalplanet på, og mobilisere foreninger.
- har til hensigt at give sammenhæng i dialogen gennem den måde, den er sat op på.
- vil investere mest muligt i nationalt, regionalt og lokalt mediearbejde, som en måde at give stemme til deltagerne i det 4. møde, ved at påtage sig rollen som repræsentant for en bredere offentlighed.

Det ville være interessant at udbrede forsknings resultaterne om den offentlige opfattelse og billede af fattigdom til et bredere publikum.

EAPN Portugal, prøver på at maksimere deltagelsen af andre indenfor samme område i sine aktiviteter: domstole, beskæftigelse, sundhed, uddannelse og oplæring, immigration, udvikling af samarbejde, o.s.v. Hvis muligt, vil EAPN Portugal, bede de nationale/regionale politikere, der er indblandet i NHPinc at sikre kontinuiteten i indslusnings strategien på det nationale plan.

Spanien

Social udstødelse har ikke ét ansigt eller én grund. Et af de synlige symptomer er manglen på, eller fraværet af deltagelse i de områder, der berører samfundet og menneskers liv.

Fattige menneskers meninger bliver ignoreret af resten af samfundet. Dette skyldes både fattige menneskers billede af sig selv og delvis andres billede af dem. "Vi er mere end hvad de ser". Folk, der lever i fattigdom er mere end det udseendet viser.

At prøve rigtigt på, at komme til at kende en person kræver opmærksomhed, respekt og interesse, og at opnå det er aldrig 100% sikkert. Mennesker, der lever i fattigdom har brug for at blive givet muligheden for at blive kendte, som de virkelig er, udover billedet eller det stereotype billede, og de skal også give den mulighed til andre. Det betyder også, at man må sørge for, at der er opmærksomhed på fattige folks mening om ting, der er vigtige eller vedkommende for dem. Endelig må der garanteres respekt for deres lige rettigheder og muligheder.

Sverige

De svenske delegerede har forskellige livsbaner – firma ejer, selvstændig, direktør, med job, en familie, o.s.v.....Hvad der i Sverige kaldes "et Svensson liv" (= et helt almindeligt liv). Af mange forskellige grunde – finansielt sammenbrud, sygdom – lever de nu under fattigdomsgrænsen. De har alle tre forskellige kontakter til socialvæsen, sundhedsvæsen og arbejdsanvisningen. De er alle arbejdsløse.

"Et anstændigt liv" projektet, er et partnerskab mellem en national NGO, VERDANDI, og forskellige socialvæsener i Örebro. Det er et Europæisk Social Fonds projekt. Ideen er, at de medvirkende starter et kooperativ op ved afslutningen af projekt perioden i december. Det er et projekt for lang-tids arbejdsløse og for arbejds-uegnede, der anses for at have været for længe ude af berøring med arbejdsmarkedet.

VERDANDI blev dannet i 1896 som en protest bevægelse mod social uretfærdighed, og den almindelig udbredte mening om, at individet selv er ansvarlig for alkohol misbrug, og ikke offer for umenneskelige betingelser, utryghed og andre omstændigheder.

Fra begyndelsen af har VERDANDI – som en uafhængig organisation i arbejder bevægelsen– stræbt efter at forbedre arbejdsbetingelser og løn, adgang til boliger, uddannelse, 8 timers arbejdsdag og stemmeret for alle.

Præsentation af EUROCHILD

EUROCHILD AISBL[3] er et netværk af organisationer for børn og unge. Arbejdet bygger på principperne i de Forenede Nationers Konvention om Barnets Rettigheder. EUROCHILD støtter børn og unge menneskers velfærd på det europæiske og de nationale niveauer. Tal viser, at i den Europæiske Union, er 19% af børn mellem 0 og 15 år i risiko for fattigdom i de gamle medlemsstater, og 20% i de 10 nye medlemsstater. Fattigdom påvirker ikke alene barnets udvikling i forhold til sundhed, uddannelse, psykosocialt velfærd, deltagelse i kulturelle-, sports- og fritidsaktiviteter, men det underminerer også dets fremtidige udsigter og livstids muligheder.

Børnefattigdom drejer sig ikke kun om sårbare grupper af børn og unge. Det er et "horisontalt" problem og skal gennemføres i NHP processerne. Børn og unge bør anerkendes som aktører i NHP processer og deres medvirken fremmes.

NHP må være baseret på indikatorer om børnefattigdom og orienteret i en retning, som børn og unge selv siger er vigtigt.

EUROCHILD opfordrer derfor politikere og andre interessenter at gøre mere for at inddrage socialt udstødte børn og unge.

[3] international ikke- profiterende organisation (NGO)

En ung 16 års Cypriot, Andre, fortæller sin historie:

Jeg er en 16 år gammel skoleelev. Min familie opløstes da mine forældre blev separeret for 10 år siden. De er ikke lovligt skilt, men jeg ved ikke hvor min far er eller hvad han laver. Min mor er syg og ude af stand til at arbejde. Vi lever af socialhjælp, der er alt for lav til at dække vores behov.

Fra jeg var ti år gammel, har jeg arbejdet i sommerferien, for at tjene til mine egne lommepenge, men jeg kan hverken få de ting jeg gerne vil have, eller gøre de ting andre børn på min alder gør. Jeg har ikke en computer, og jeg føler ofte at jeg mangler ting sammenlignet med mine skolekammerater, og at jeg har færre chancer for en god uddannelse. Jeg er for det meste hjemme, fordi jeg ikke har råd til at gå ud sammen med mine venner..

Jeg har aldrig følt mig diskrimineret i skolen – og det er heldigt – for mange børn bliver diskriminerede og holdt udenfor i skolen.

Vores største problem er, at de voksne ikke lytter til os, lader os ikke tale og ikke er interesserede i at høre vores meninger. Vores problemer interesserer dem ikke, og som regel tror de, at ved at løse "familie problemer", også løser vores. Det er ikke sandt. Vi ønsker at blive lyttet til angående spørgsmål som lige muligheder i uddannelse, fritid, socialisering og ægte indslusning i samfundet på lige fod..

Det er diskrimination, når andre kritiserer dig for hvad du tænker eller hvordan du går klædt, affærdiger dig med at være mindre dygtig, eller kunne lide "andre" ting. Dette får os til at føle os udstødte og nedsætter vores selvrespekt, fordi vi ved at vi ikke er accepterede.

Vi bliver ikke respekteret i skolen. Uddannelse er blot "lektier og eksaminer". Fantasi, frie tanker og forståelse spiller ingen rolle. Vi ønsker et uddannelsessystem, hvor de voksne ikke bare er afhængige af deres magt, men hvor der er gensidig respekt, forståelse og indlæring.

Og til slut, når jeg opfordrer til "hjælp til familien", så husk at familier også består af børn og unge.

vi ønsker finansiell støtte

vi ønsker jobs til vores forældre

vi ønsker fritids aktiviteter for alle

vi ønsker uddannelsesmuligheder uden hensyn til vores finansielle formåen.

Arbejdsgrupper^[4]

Der var fem arbejdsgrupper, der bestod af

- **delegerede** fra 22 medlemsstater og Norge og Bulgarien. 89% af dem var mennesker, der lever i fattigdom, der kom med deres livserfaringer (ene-forældre-familier, uden job, hjemløse, handicappede, registrerede arbejdsløse, syge, immigranter, minoriteter, o.s.v.).
- **“inviterede gæster”** der repræsenterede de forskellige europæiske og nationale officielle institutioner, der arbejder med fattigdom og social udstødelse.

Arbejdsgrupperne var nedsat til at fremme diskussionen om billeder og opfattelser af fattigdom

- set fra forskellige nøgle kontakters side (folk indenfor socialvæsenet, embedsmænd, forskere, politikere,...),
- fremstillet i medierne, og
- i de nationale Handlingsplaner for social indslusning (NHPIncl).

Hver arbejdsgruppe lavede et resumé og spørgsmål eller forslag i en rapport til plenum mødet, fulgt af en debat.

De inviterede gæsters ^[5] bidrag til plenum mødet findes i slutningen af dette “arbejdsgruppe” afsnit:

[4] ordene i kursiv er dem, der blev sagt på mødet

[5] inviterede gæster: overordnede europæiske og nationale embedspersoner, europæiske og nationale politikere, repræsentanter for de europæiske institutioner og udvalg, pressefolk.

Arbejdsgruppe 1

Belgien, Cypern, Grækenland, Holland, Polen, Portugal, Storbritannien.

Inviterede gæster: repræsentanter for det Østrigske Ministerium for Social Sikkerhed, Generations og Forbruger Beskyttelse, det Luxembourgiske Ministerium for Familie og Integration, den Europæiske Unions Sociale Beskyttelses Udvalg, Storbritanniens Pensionsvæsen, Universitetet i Antwerpen, den Belgiske Sociale Integrations og Anti-fattigdoms Tjeneste, Storbritanniens Udvalg for Race Lighed, den Europæiske Føderation af Nationale Organisationer, der arbejder med de Hjemløse (FEANTSA).

Opfattelse

- *af være fattig betyder at være stemplet*
- *kvinders fattigdom er stort set ignoreret, fordi kvinder skjuler deres fattigdom.*
- *i århundreder har fattigdom haft et negativt billede der stadig dyrkes fordi fattigdom skal skabe frygt. Dette billede er til skade for fattige mennesker.*
- *vi har en møde ordstyrer, der har talt om fattigdom de sidste 50 år; det viser, at det er på høje tid at handle.*

Nøgle kontakter

- *ene-forældre- familier bliver undgået i Grækenland.*
- *asyl søgere bliver anset for griske nasserrøve, når de prøver på at tage del i landets økonomi.*
- *socialvæsenets ansatte omsætter altid fattigdom til et spørgsmål om penge.*

Socialhjælps rådgivere skal være i kontakt med folk, der lever i fattigdom. Problemet er, at nogle af dem ikke er ordentligt uddannet og behandler folk som ting. De må forstå, hvad det er der sker. I Polen blev der dannet en lobbygruppe for lige præcis at gøre det, hjælpe folk til

at se forskelligt på tingene. Sagen er ikke at smide penge til mennesker, men at ændre folks holdninger.

Socialhjælps rådgivere skal være kvalificerede, og folk, der lever i fattigdom skal inddrages i at uddanne dem. Belgien har et "erfarings ekspert" program til at uddanne mennesker, der har haft erfaring med fattigdom. De mægler mellem det officielle og mennesker, der lever i fattigdom. Efter fire års oplæring, kan de bruge deres erfaringer professionelt.

Medier

- *pressen eksellerer i reality shows, forestillinger med hjerteskrærende dårlige nyheder.*
- *det er ikke fattigdom, der får seertallet til at stige.*
- *mediernes betaler fattige for at være med i "tilståelses" udsendelser.*
- *mediernes er interesserede i de hjemløse om vinteren.*
- *mediernes prøver ikke at forstå hvad der skubber folk ud i fattigdom. de rapporterer om individer, der måske ikke opfører sig som de burde.*

Der må udvikles strategier for f.eks., at få rettet opmærksomheden mod de Europæiske Møder, for at få mere pressedækning.

Hvorledes forbedrer man billedet?

Nogle forslag gik ud på at få positive beskrivelser af mennesker, der lever i fattigdom i fjernsynet og i aviserne. Mennesker, der lever i fattigdom skal f.eks. ikke mærkes som uden uddannelse. Målet er at få den udenforstående verden til at indtage en ikke-dømmende holdning.

Andre tilskyndede til, at man ikke skulle have noget at gøre med sensationsjagten, ved at afslå at deltage i programmer som reality show.

Medierne må opmuntres til at beskrive de forhold der fører til social udstødelse. Det betyder at journalister skal "trænes", så, de kan holde op med jagten på sensationer, og med at stemple grupper som immigranterne.

Strategier og andre metoder, der kan medføre et positivt billede, kunne bl.a. være at NGOerne organiserede deres egne medie begivenheder, så som pressemøder eller en offentlig demonstration.

En anden mulighed er at slutte sig sammen med nogle journalister, lave dem til allierede, ved at udgive en speciel rapport, som den i Belgien.

Et andet eksempel fra Polen: NGOerne hjalp nogle mennesker, til at få en plads i samfundet gennem sport.

Det vigtige er at spille på det positive!

Folk, der er fattige er proaktive. De kæmper og bliver slidt ned af mangel på respekt, de kæmper for at leve og gør deres bedste. Så, pressen kunne følge en familie i en måned eller to og vise hvordan de klarer den.

Nogle grupper fremstiller deres egen avis for at give en positivt drejning til billedet.

NHP

- *den almindelige offentlighed har ikke være inddraget i at udvikle NHPerne.*
- *de fleste mennesker har aldrig hørt om NHPerne.*
- *der er intet om folk, der lever i fattigdom i papirerne. Det er ikke en nem ting at arbejde med.*
- *hvert land nedlægger deres prioriteter i NHPerne, men de er forskellige fra land til land.*

- *teksterne indeholder vigtige ting, men de er ofte præsenteret på en utilgængelig måde.*

Hovedproblemerne, der blev rejst i tilknytning til NHPerne var: intet samråd med eller deltagelse af civilsamfundet i udformningen. For øjeblikket er NHPer ukendte og utilgængelige for et bredere publikum.

BIDRAG TIL PLENARMØDET

De delte erfaringer og iagttagelser peger på de samme ting: til trods for en forbedret økonomisk situation bliver hullet mellem rige og fattige større i mange lande. De delegerede fra landene repræsenteret i arbejdsgruppen, fremhævede at god økonomisk vækst medfører ikke mere social indslusning eller mindre arbejdsløshed. De fremhævede gentagne gange de særlige vanskeligheder som børn, unge mennesker og familier så vel som ældre står overfor. Fattigdom er vedvarende og går igennem alle generationer. Så børn, der har levet i fattigdom, har større vanskeligheder ved at slippe ud af den, og der er stor risiko for at fattigdom bliver "overdraget" fra den ene generation til den næste. Det blev også bemærket, at etnisk og race diskrimination desværre er almindelig udbredt i vore samfund. Ved at sætte nogle sociale grupper i bås, lukker man dem ude eller støder dem endnu længere ud.

Men, den onde cirkel kan brydes. Delegationerne udvekslede erfaringer med eksempler på god praksis: offentlige uddannelsesbevillinger, at have mod til at henvende sig til parlament/Folketing og pressen, hjælp til vordende iværksættere gennem officiel anerkendelse af sociale kooperativer og gruppe-baserede foretagender, og at styrke jobskabelsen for mennesker, der lever i fattigdom, ved at oprette kooperativer.

Efterhånden som diskussionen skred frem, blev forskellige, beslægtede problemer omkring opfattelsen af fattigdom i samfundet identificeret.

1. De delegerede diskuterede kontakter med folk, der arbejder i de sociale tjenester [6]; den triste konklusion var, at mennesker, der lever i fattigdom alt for sjældent får tildelt deres fulde menneskelige værdighed, og føler sig fanget i en "bureaukratisk maskine", hvor de bliver behandlet som objekter i stedet for som subjekter. Folk, der arbejder med sociale tjenester kan lære en masse fra mennesker, der lever i fattigdom, men deres uddannelse må indeholde front-linje oplærings kurser.
2. Fattigdom er ikke et "sexet" emne for medierne. Medierne plejer ikke at komme med troværdig information om fattigdom; de forklarer hverken grundene til den, eller hvad der kan gøres ved den. Lytter/oplags tal driver deres søgen efter "sensation", så fattigdom dækkes kun i "kort fortalt" spalten eller "andre nyheder" afdelingen, eller ved specielle lejligheder som om vinteren eller den 17. oktober [7].

[6] skal forstås meget bredt som socialarbejdere , græsrodsarbejdere, offentlige ansatte, tjenestemænd osv

[7] FNs internationale dag for udryddelsen af fattigdom

Men, de delegerede fremhævede også at medierne ikke alle er ens, og at der findes journalister som prøver på at give et fair billede. De fortjener at få tillid og interviews. Folk, der lever i fattigdom kan og må give et billede af sig selv, ikke som ofre, men som aktører i selv-hjælps grupper, kooperativer, sportsudøvere o.s.v. De kan også skabe deres eget medie billede ved at udgive og uddele deres egne aviser.

Med hensyn til de Nationale Handlingsplaner, som der kun er lidt kendskab til i de europæiske samfund, fandt delegationerne på mange nyttige ting de kunne arbejde med. I

mange lande har regeringerne ikke den politiske vilje til samråd. Delegationerne henvendte sig derfor til regeringerne om:

- mere samråd og deltagelse af civilsamfundet i udfærdigelsen af NHP'erne. Dette ville gøre dem mere synlige og hjælpe til med at præcisere prioriteterne.
- en større indsats fra regeringernes side til at gøre NHP'erne mere tilgængelige og mere forståelige for civilsamfundet.

Arbejdsgruppe 2

Frankrig, Sverige, Norge, Finland, Storbritannien, Belgien, Malta, Estland, Irland, Spanien.

Inviterede gæster: Det Føderale Ministerium for Social Sikkerhed (Østrig), FEANTSA.

Opfattelse

- *fattigdom betyder, ikke at have midlerne til at tage fuldt del i samfundet*
- *man lever i fattigdom, når man ikke har adgang til fundamentale rettigheder.*
- *at være fattig betyder ikke at man ikke er borger.*
- *det drejer sig ikke kun om at mennesker, der lever i fattigdom skjuler det, nogle mennesker ønsker ikke at se det.*

Nøgle kontakter

- *i Sverige, er social fattigdom blevet meget hårdere at bære end økonomisk fattigdom, fordi vores land er rodfæstet i et velfærdssystem og vi har en minister for sociale anliggender, som ikke længere taler om mennesker, der lever i fattigdom, fordi man synes, at det ikke er korrekt at udpege en gruppe som fattig. Så vi kan ikke tale om disse mennesker. Vi kan ikke lide at sige, at der findes mennesker, der lever i fattigdom.*
- *da jeg bad om hjælp fra det sociale velfærdssystem, fik jeg at vide, at indtrykket af mig var for pænt; mit hjem var for rent. Jeg så ikke fattig nok ud. Jeg har min stolthed og selvrespekt. De sagde, at hvis mit hjem havde været snavset, og jeg havde set nusset ud, ville de have givet mig penge, men jeg var ikke den slags, der trængte til det. Man bliver næsten nødt til at foregive at være noget andet for at få hjælp.*
- *nogle mennesker mener, at når man er fattig, kan man ikke foretage sine egne valg.*
- *hvis man er på socialhjælp, bliver man ikke betragtet som fattig. Men mennesker på socialhjælp lever i fattigdom og er ikke medregnet i statistikkerne.*
- *forskere citerer os aldrig i deres forsknings resultater. Vi får aldrig en kopi af resultatet.*
- *politikere anser os ikke for borgere, vi skal bare holde mund og gå væk.*

Forskere giver et usselt billede af fattigdom, særligt i deres publicerede forsknings resultater. De taler om mennesker de hverken har mødt eller prøvet på at forstå. Forskning skal være grundlagt på en deltagelses metodologi, der går bort fra en top-ned arbejds metode. Så mange mennesker som muligt burde være inddraget i forskningen, så det ikke altid drejer sig om de samme.

Medarbejdere på de offentlige kontorer finder det vigtigt at holde møder med mennesker, der lever i fattigdom.

Beslutningstagerne bliver aldrig siddende til de møder, de er inviteret til. De siger, hvad de har at sige og går. At tale *til* mennesker er ikke nok, de skal tale *med* mennesker.

Medier

- *du skal ikke være bange for at sige hvad du mener, eller sige at situationen er forfærdelig.*

- *medierne omtaler fattigdom fra oktober til juni, fordi de regner med at mennesker kan omkomme om vinteren, men om sommeren er de totalt ligeglade.*
- *de har talt om fattigdom i to måneder. Men for 2 år siden nævnte de det aldrig; det blev bare ignoreret, fejlet til side. De regnede ikke med at offentligheden ville være interesseret.*
- *de viser to syge mennesker. Der er mange billeder og få ord. Når man kigger på dem har man lyst til at græde.*
- *de må holde op med at vise hjemløse mennesker med en flaske sprut og en hund. De viser aldrig billeder af mennesker, der selv er kommet ud af det.*
- *medierne er mere interesserede i berømt heder.*

Mediernes billede af fattigdom er stereotyp, chokerende, negativt og sæsonpræget (vinter). Medierne går ind for chok-rædsels historier, og spørger aldrig om hvordan det kan ændres, "hvordan vi takler fattigdom?" Fattigdom er frygtindgydende, derfor er billedet af den altid advarende.

Hvordan ændrer vi medierne?

Nogle organisationer har pressemedarbejdere til at give en positiv historie. Nogle journalister er allierede. Man kan have tiltro til, at de gengiver de eksempler man giver til dem. Det er vigtigt at arbejde med journalister, der har kendskab til NGOer. Det vigtigste er at vise menneskers dagligliv og positive billeder.

En anden ide er at udgive sine egne aviser, som nogle NGOer gør. Også her, er der problemer med at få personlige fortællinger. Frygten for at sige sin mening, findes ikke kun blandt mennesker, der lever i fattigdom, men også hos de offentlige (ansatte på offentlige kontorer, socialhjælps rådgivere). At fortælle sin historie kan bringe en i vanskeligheder. At tale til medierne kan være en hjælp eller en hindring.

At lære at bruge journalisternes sprog, bruge deres redskaber, bruge massekommunikations teknikker er alt sammen vigtige måder til at kunne overbringe et andet billede af fattigdom, der ikke smager af klynkeri. Det ville være en hjælp at blive oplært i det..

Det er også vigtigt at frembringe marketings dokumenter med en social ideologi.

Men ikke alle aviser er indforståede med at rapportere om fattigdom.

Det ser ud til at gadeaviser er gået af møde, folk er blevet vant til dem og mange er holdt op med at købe dem. Gadeavis sælgere bliver anset for at være tiggere. Men nogle steder trives de stadig: i Danmark og Sverige, ser det ud til at de stadig spiller en positiv rolle, specielt med hensyn til integration.

Der findes en mængde kommunikations redskaber, f.eks. kunstneriske udtryksmåder, som uddrag fra operaer, hvor hovedpersonen er fattig, og hele historien drejer sig om dem. Og så er der Internettet, med sine særlige snakkegrupper.

Det eksisterende kodeks om billeder fra udviklingslandene burde også bruges på mennesker, der lever i fattigdom i Europa.

Social marketing kunne udvikles, på same måde som firmaer gør det. Det vigtige er at blive hørt, så hvorfor ikke iscenesætte "fattigdommens stolthed" eller give de Europæiske Møder en lige så høj profil som de olympiske lege?

BIDRAG TIL PLENUM

Fattigdom og social udstødelse findes i alle lande. Fordi den er groft forvrænget, har de mennesker, der står ansigt til ansigt med dem, opfattelses, selv-agtelses og selv-sikkerheds problemer. Fastlåste opfattelser bliver videreført i medierne og af samfundet selv.

Billede

Regering og medier er ikke villige til at indrømme at social udstødelse og fattigdom stadig eksisterer i deres land. I Sverige, for eksempel, med dets højt udviklede socialhjælps system, mener folk, at der ikke findes fattigdom. De ser ikke fattigdom som noget indviklet. De henfører det enten til mangel på midler, eller den fattiges egen skyld. Men, fattigdom og social udstødelse er meget mere end det. Det handler om uligheder i rettigheder og adgang til rettigheder – vi har ret til det, der er vores ret.

At der tales mere og mere om fattigdom og social udstødelse er godt, Særlig når der er mennesker, som ved hvad de snakker om, som hæver profilen på problemet. Sommetider, kan det have en negativ indflydelse. Spørgsmålet er mærkningen: de fattige ses som sårbare, men sådan opfatter de ikke nødvendigvis sig selv.

Immigranter siges at være sårbare, for eksempel, men adspurgt, vil de ofte svare at de har det bedre end i deres hjemland. Deres selv-opfattelse er ikke at være fattig eller sårbar.

Socialhjælps rådgivere kan enten hjælpe eller hindre os. Socialhjælps rådgivere ser mennesker, der lever i fattigdom som klienter, en, der får socialhjælp, ikke som en med kendskab til den situation der gennemlevs, og til at delagtiggøre sine erfaringer om det. Der kan også opstå et afhængighedsforhold til socialhjælps rådgiveren, som har indflydelse på hvorledes mennesker, der lever i fattigdom bliver opfattet.

Der er brug for flere midler, men kvaliteten i socialt arbejde skal også forbedres, med mere deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse. Sagen er, at arbejde med mennesker, der lever i fattigdom for at hjælpe dem med at komme ud af den situation de befinder sig i.

Forskere har kun ét billede af social udstødelse og fattigdom. De burde bruge metoder, så mennesker, der lever i fattigdom kan være med, have noget at sige og kan tage del i forskningsarbejdet.

Vi lever måske nok i fattigdom, men vi har stadigvæk noget at bidrage med. Vi har den indre styrke til at svare, og det er den styrke der må få indflydelse.

Medier

Medierne bruger ofte en bestemt opfattelse af fattigdom med chok-rædsels-udfordrende billeder, bare for at gribe læserne/publikum, mere end for at fortælle samfundet om fattigdom. Medierne spiller på dødsfald på grund af kulden, men fejrer fattigdom under gulvtæppet om sommeren. Medierne overfører et urealistisk billede. Vi må ændre den slags fremstillinger.

Det betyder, at vi må lære at få en bedre forståelse af hvorledes medier fungerer, så vi bliver i stand til at bruge kommunikations redskaber, især ved at skabe gode forbindelser til journalister, så de kan lære at respektere personlige historier, i stedet for at udnytte dem til at forøge salgs/publikums tallene.

Den gode side ved den måde fattigdom fremstilles i medierne er, at den udfordrer den offentlige mening og skaber opmærksomhed om problemerne ved fattigdom og social udstødelse i vore samfund.

Medierne og nye kommunikations teknologier må bruges til at få budskaberne ud.

Arbejdsgruppe 3

Frankrig, Tyskland, Letland, Luxembourg.

Inviterede gæster: Repræsentanter fra den Føderale Socialhjælps Tjeneste (Belgien), det Sociale Beskyttelses Udvalg, Socialhjælps Inspektoratet (Luxembourg), og Alter Agency.

Opfattelse

- *man er ikke født hjemløs.*
- *mennesker, der lever i fattigdom bliver fremstillede som rå og ukultiverede.*
- *der er stor forskel på det nye og det gamle Europa.*

Nøgle kontakter

- *socialhjælps rådgivere er mere klinisk end personlig optaget af hvad de laver.*
- *i Letland, bliver socialhjælps rådgivere dårlig betalt og har selv brug for hjælp, derfor har kun få mennesker lyst til at bruge dem.*
- *mange af dem vi har at gøre med, har vanskeligheder med at kommunikere.*

De fleste sociale tjenester behandler mennesker, der lever i fattigdom som ting i stedet for som mennesker.

Et projekt fra Storbritannien blev nævnt som en måde at forbedre deres opfattelse: ved at bruge et inkluderende sprog - ikke "Jeg/mig" (socialhjælps rådgiveren) vis-à-vis "han/hende" eller "de" ("klienten") men i stedet "vi/os". "vi" arbejder sammen på at finde en løsning.

Medier

- *I Letland, bragte et dameblad rapporter og interviews med mennesker og familier, der lever i fattigdom. Læserne kunne så stemme på den de syntes havde det værst. Vinderen fik en pris i kontanter. Problemet var, at disse rapporter også var populære blandt mennesker, der lever i fattigdom, skønt det gav udtryk for et endnu mere negativt billede af dem.*
- *fattige mennesker er en biting.*
- *aviser taler om tal, ikke mennesker.*
- *man skal huske at medie er forretning og at journalister er begrænsede i hvad de kan lave. De skal sælge.*

Adgangen til medierne er ikke fair: mennesker, der lever i fattigdom bliver fremstillet på en skuespilagtig, negativ, sensationel måde. Aviserne, der laves af selvhjælpsgrupperne er de bedste kilder til information om fattigdom.

Hvorledes kan man forbedre billedet?

Mennesker, der lever i fattigdom og selvhjælps grupper burde have medie oplæring. Et godt forhold til journalister ville også hjælpe til. Der burde skrives flere åbne breve om fattigdom. Mennesker, der lever i fattigdom og selvhjælps grupper, der laver egne aviser er noget der bør kigges nærmere på.

NHP

- *Mennesker, der lever i fattigdom skal være i stand til, at medvirke i udviklingen af NHPerne. Det burde allerede være muligt på det regionale plan, fordi fattigdommens virkelighed er forskellig fra region til region.*
- *Letlands NHPer har et godt program, men de indeholder ingen praktiske foranstaltninger. Nu er der kommet et kontrol udvalg som foreninger er inviteret med i, men da det ikke er uafhængigt har NGOerne trukket sig ud.*
- *Selve den måde NHPerne er skrevet på, giver et særegent billede af fattigdom.*

Mennesker, der lever i fattigdom har generelt kun lidt eller intet at sige i forhold til input i NHPerne. De første NHPer blev skrevet af bureaukrater og politikere. I nogle lande bliver mennesker, der lever i fattigdom nu spurgt om deres mening om NHPerne, men det er ikke nok.

Spørgsmålet er: Hvorledes kan vi sikre at de fattiges stemmer høres i NHPerne efter samrådene er overstået? Et muligt svar, der blev nævnt, var det belgiske eksempel om mennesker, der lever i fattigdom, som bliver inddraget i at skrive en generel rapport om fattigdom, og derefter kontrollere hvad der sker. Denne metode kunne også bruges til NHPerne.

Hvorledes bliver mennesker, der lever i fattigdom inddraget i processen med at skrive de nye NHPer? Det må ske gennem en to-vejs dialog: fra Europa til folk, og fra folk til Europa. EAPN må lægge flere kræfter i at fremme deltagelsen af mennesker der lever i fattigdom. De skal inddrages, ikke kun i processen, men også i produktet og resultatet.

BIDRAG TIL PLENAR MØDET

Efter en præsentation af to eksempler på hvorledes fattigdom blev fremstillet i den franske og letlandske presse, konkluderede gruppen, at pressen var alt for uengageret. Efter at have tænkt over de relationer som mennesker, der lever i fattigdom og NGOerne har til pressen, prøvede deltagerne at identificere problemer med andre nøgle kontakter: politikere, socialhjælps rådgivere, o.s.v. Der blev også kigget på kendskabet til NHPerne for at finde mulige veje for, at gøre krav på at eje dem.

Ting man kan gøre for at fremme deltagelse og få den op på den sociale dagsorden:

1. Forøge deltagelsen og inddragelsen af mennesker, der lever i fattigdom i NHPernes gennemførelse på det lokale og regionale niveau.
2. Sikre finansiering til at støtte og forøge deltagelsen.
3. Lave en EAPN aktions plan med forslag
 - o for deltagere.
 - o til hver eneste regering.
4. gå i gang med at smede leddene mellem beslutningstagere, politikere og mennesker, der lever i fattigdom.
5. Få medlemsstaterne til at støtte sagen for mennesker, der lever i fattigdom.
6. Få en rigtig dialog med regeringerne.
7. Suppler lobby med kultur- sports- og andre gruppers skriftlige analyser.
8. Brug medlemskabet og problemerne i de nye medlemsstater til at give et generelt "skub fremad".
9. Forøg samarbejdet med journalisterne.

Deltagerne ønsker at blive informeret om det fremtidige arbejde, ikke blot fra EAPN. De vil gerne have en arbejdsplan og forslag fra EAPN og de europæiske institutioner. National regeringerne har pligt til at inddrage de forskellige samfundsklasser i de politiske planlægnings processer.

National regeringerne har pligt til at lytte til mennesker, der lever i fattigdom, og de skal tage deres meninger og synspunkter alvorligt.

Vi skal forbedre vores lobbyarbejde, ikke blot på det europæiske, men også på det nationale plan. Der er store forskelle i billedet og opfattelsen af fattigdom i EUs nye medlemsstater og de gamle medlemsstater. Socialhjælps systemer er en ny ting i de nye medlemsstater. Problemerne er de samme, men det er målestokkene ikke. EUs nye medlemsstater må lægge sig i selen for at nå de gamle.

Hvad angår medierne er det meget vigtigt at samarbejde med dem for at udbrede et mere positivt billede af fattigdom, således at de holder op med at bruge chok-rædsels billeder når de dækker fattigdom og social udstødelse.

NGOer laver et absolut nødvendigt arbejde, fordi de er i direkte kontakt med mennesker, der lever i fattigdom.

Arbejdsgruppe 4

Østrig, Bulgarien, Cypern, Frankrig, Irland, Italien, Malta, Holland, Norge.

Inviterede gæster: repræsentanter fra det Luxembourgiske Ministerium og et fransk tidsskrift

Opfattelse

- *Arbejdsløshed føles som noget skamfuldt.*
- *Fattigdom anses ikke for at være et produkt af uduelig politik.*
- *Man siger, at de fattige får mere mælk end de fortjener. Men bestemt mindre end de har brug for.*
- *Fattigdom anses for at stå bag den bøllekultur, der terroriser mennesker.*

Nøgle kontakter

- *Nogle mennesker siger, at der ikke findes fattigdom.*
- *Job centrer finder arbejde til de letteste tilfælde, de bedst "beskæftigelsesmulige" mennesker, og ignorerer resten.*
- *De mener, at når man er på understøttelse er man en analfabetisk ødeland. Så man får kun tilbudt den mest basale oplæring.*
- *Der er et afhængighedsforhold mellem socialhjælps rådgiveren og den person, der beder om hjælp.*
- *Fattigdom bliver kriminaliseret: de penge, der ikke bliver brugt på social politik går til fængslerne.*

Nøglekontakter beskæftiger sig med tal, ikke mennesker. Nogle ansatte i arbejdsanvisninger arbejder på et præstations system d.v.s. efter hvor mange arbejdsløse de får "anbragt". Så de tager sig af de letteste tilfælde. Også uddannelses foranstaltninger rammer forbi målet, nemlig at føre til et job. Instruktørerne har heller ingen jobsikkerhed; så hvordan kan de være motiverede? Desuden har vi en kultur, der skubber skylden på offeret.

Medierne

- *Hvis man siger, at man bor på et herberge, bliver man mærket som en problematisk dranker. Hvis man er arbejdsløs er man uduelig. Nogle medier formår at lytte til os, men ikke mange.*
- *De rapporterer om hjemløse om vinteren. På intet andet tidspunkt kommer de for at se hvordan livet foregår på et herberge.*
- *Medierne bruger et tre-minutters uddrag af en times interview, lige den smule, hvor man siger noget chokerende.*
- *Aviser har det med at spille på de negative ting. Dårlige nyheder sælger bedre en gode. Immigranter bliver "solgt" som dem, der tager de andres arbejde.*

Medierne offentliggør hvad de tror publikum ønsker at læse eller høre. Dagliglivet for mennesker, der lever i fattigdom nævnes aldrig. Medierne ønsker "store sprøjt".

Man må huske, at medierne er forretning, så de udgiver det, der sælger. Desuden ejes nogle aviser af regeringer, så den information de udgiver er kontrolleret. Men, det modsatte er også tilfældet, d.v.s. at medierne skaber politik.

Hvordan ændrer man billedet?

Et politisk program om boliger i Belgien, for eksempel, inviterede ministre til at tilbringe en nat hos en person, der lever i fattigdom. Dette fik ganske vist stor medie dækning, kontrolleret af det politiske program for at sikre, at det ikke blev givet en forkert drejning, men en minister, der tilbringer natten hos en person, der lever i fattigdom, løser ikke problemet fra den ene dag til den anden.

Når NGO'erne kan sætte historier sammen til at "sælge" til medierne - for eksempel en begivenhed der viser mennesker, der lever i fattigdoms kreativitet – får de uden videre pressedækning.

Men, journalister kan være partnere.

NHP

- *Vi ved ikke meget om NHP'erne. Vi får ingen information. De mennesker, der er de mest berørte, er de mindst informerede.*
- *Vi var nært inddraget i begyndelsen, men mindre og mindre nu, fordi de ikke kan lide at lytte til de mest berørte.*
- *NHP'erne var en ministeriel øvelse.*
- *Vi blev inviterede en gang, det var alt.*
- *NHP'erne er en teknisk øvelse for den Europæiske Union.*
- *De beskrevne tiltag, er nogle, der allerede er taget.*

NHP'erne burde diskuteres og følges op lokalt for at inddrage mennesker, der lever i fattigdom.

For at NHP'erne kan få en mening, må offentligheden have noget at sige angående deres udfærdigelse og opfølgning.

Deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom må garanteres.

BIDRAG TIL PLENAR MØDET

Nøgle kontakter

Med hensyn til de spørgsmål, man var mest foruroligede over – beskæftigelse og arbejde - understregede deltagerne mangelen på jobs og problemerne med at få ugunstigt stillede mennesker ud på arbejdsmarkedet, så vel som det voksende antal af tilfældigt hyre- og - fyre arbejde.

Gruppen diskuterede også og havde synspunkter om det offentliges tilbagetrækning af tjenesteydelser, som mere og mere går over på private hænder, især privatiseringen af de offentlige arbejdsanvisninger. Personalet på arbejdsanvisning kontorer har brug for oplæring, for bedre at kunne tage sig af de arbejdssøgendes behov.

Hverken erhvervsrettet oplæring, eller erhvervsrettet uddannelse, er et bombesikkert middel til at komme ind på arbejdsmarkedet.

Privatisering af tjenesteydelser blev også diskuteret. De bør anses som rettigheder der skal overholdes.

I mange lande, er tjenester blevet eneretsbevillinger skænket til folk.

Dårligt stillede mennesker lever i et afhængighedsforhold til de forskellige tjenesteydelser.

Diskrimination og kriminalisering blev også diskuteret.

Medier

Hvilket billede giver vi til medierne og hvilket billede giver de af os?

Som tingene står, er det altid de dårlige nyheder der giver overskrifterne. Det ser ud til, at det er det læserne vil have. Aviserne trykker hvad læserne vil have, uden at gå ind i de virkelige sager.

Aviserne er sensationshungrende.

Det er forretning, med interesser der skal dækkes – lige meget hvilken politisk retning de så end har – må de altid arbejde for ejerens interesse og profit.

Medierne er ofte under indflydelse af landets politik.

Det er uheldigt, at de viser en civiliseret holdning udadtil af samfundet og skjuler eller endog ignorerer, hvordan det virkelig står til.

Men der er også forekommet positive indirekte resultater ved udbredt mediedækning.

Der findes nye muligheder: teknologien giver forskellige, øjeblikkelige, effektive måder for information; internettet bringer information ved blot et muse-klik.

Konklusionen er, at medierne opererer mere eller mindre på samme måde over hele Europa. De giver et forvrænget billede af mennesker, der lever i fattigdom, og lægger kun mærke til dem ved bestemte lejligheder, om vinteren eller i opløb til valg.

NHP

Offentligheden generelt er under-informeret om handlingsplanerne for social indslusning.

Mennesker, der lever i fattigdom er kun lidt eller overhovedet ikke involveret i at lave udkast til handlingsplanerne for social indslusning. Men, det er dem, der er direkte berørte og de burde derfor være mere inddraget i processen med at lave udkast til handlingsplanerne.

Beskæftigelse: specifikke foranstaltninger for job ansøgere skabes først med reference til de mål, der er skabt af markedskræfterne; først bagefter bliver der gjort forsøg på at definere hensigtsmæssige redskaber. Oplæring, går den modsatte vej. Der bliver givet redskaber, men ingen mål, nemlig: (gen)ansættelse. Uddannelses formålene bliver undermineret af dette, idet målet (et anstændigt, godt-betalt arbejde) i bedste fald fortåger sig i det fjerne og i værste fald overhovedet ikke eksisterer.

I nogle lande fokuserer regeringer på visse kategorier af fattige, som de foretrækker for andre. NHP'erne burde være specificeret ud til det regionale og lokale plan for at øge deltagelsen af mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse, og kontakten med dem bør styrkes. Fattigdom breder sig til trods for et stigende BNP, så mennesker, der lever i fattigdom må have ret til et aktivt input i de sociale indslusningsplaner.

Arbejdsgruppe 5

Østrig, Tyskland, Norge, Spanien, Frankrig, Belgien, Luxembourg, Italien, Ungarn, Danmark, Den Tjekkiske Republik, Irland.

Inviterede gæster: repræsentanter fra Ministeriet for Social Sikkerhed (Østrig), den Sociale Integrationstjeneste fra det Føderale Ministerium for Social Integration (Belgien), den Europæiske Kommission, det Sociale Beskyttelses Udvalg

Opfattelse

- *Vi har negative billeder af os selv, fordi andre har det billede af os.*
- *fattigdom hæmmer selvopfyldelse.*

- *at være langt borte fra ens eget land er en form for fattigdom.*
- *den værste ting for mig nogensinde var, da jeg måtte bede mit barn om at lægge noget chokolade tilbage på hylden i supermarkedet, fordi jeg ikke havde råd til at købe det.*
- *man føler sig ydmyget, indespærret.*
- *at være med i et møde som dette viser os at fattigdom ikke er en naturlov*
- *fattigdom må holde op med at være en grund til diskrimination.*

Nøgle kontakter

- *jeg tror ikke vore ledere ved, hvordan det er at søge efter et sted at bo.*
- *Bureaukrater og politikere har ingen anelse om hvad fattigdom er.*
- *Ny lovgivning har til hensigt at lave den fattige fattigere og den rige rigere.*
- *socialhjælps rådgivere forstår ikke den elendighed mennesker gennemlever.*
- *socialhjælps rådgivere siger, at fattige mennesker ikke kan have hobbies. De har hverken tid eller råd til fritidsaktiviteter.*
- *Socialhjælps kontorernes vægge er plastret til med plakater der sender et negativt billede tilbage til os. Man må ikke sætte farvestrålende plakater op, for når man er fattig, har man ingen ret til drømme.*
- *Den almindelige offentlighed tror at de fattige alle er ens. Men vi er forskellige mennesker med forskellige måder at leve på.*

En general bemærkning: social politik prøver at tage sig af konsekvenserne, ikke grundene til fattigdom.

Hvorledes forbedrer man billedet?

Belgiens Sociale Integrations Bureau kører et projekt der består i at leje to "erfarings eksperter" [8]. Ideen kommer fra en forening, som startede et projekt i at oplære mennesker, der havde levet i fattigdom til at blive mæglere i kontakten med offentlige myndigheder. Projektet vil resultere i 16 "erfarings eksperter" der skal ansættes i den Føderale Regerings kontorer på beskæftigelses kontrakter. Erfaringen fra mennesker, der lever i fattigdom er et værdifuldt input til de politiske beslutninger.

Det blev bemærket, at nogle kontakter var ikke alle gode eller dårlige, og at nogle embedsmænd gjorde et virkeligt godt arbejde. Men, der var frygt for dem, der var bange for det, de ikke kendte.

Arbejdet med at forbedre billedet må begynde på lokal planet, for at fordrive frygten i samfundet. En anden god praksis er at holde diskussionsmøder i offentlige bygninger, hvor politikerne befinder sig, som Folketinget, for at få direkte adgang til dem. At blive set giver resultater. At få den offentlige mening til at forstå hvad fattigdom er, ville også hjælpe til med at ændre opfattelsen. Offentligheden kan hjælpe til med at have indflydelse på en politisk forandring. At skabe bevidsthed kunne starte med at gå i rette med lokalsamfundet. Mennesker, der arbejder i institutioner har evnen til at lytte; det er op til mennesker, der lever i fattigdom at tale med dem. De kan hjælpe til med de indsatser, der gøres. I Italien, bliver lærere uddannet til at forstå behovene fra børn, der kommer fra fattige familier. De blev skolemæglere, og børnenes situation forbedrede sig, som viser at mennesker kan undervises i sociale problemer.

Politikerne har også en rolle at spille, ved at bringe vælgerne til at forstå fattigdommens situationer.

"Hvor du end er, må du tale højt og stille krav til alle, fra naboer til politikere. Vi må lytte til hinanden for at kunne forstå hinanden".

[8] Ervaringskundige, folk, der har levet i fattigdom

medie

- mennesker, der er udstødte bliver fremstillet som grunden til sociale problemer.
- fremmedarbejdere bliver ofte fremstillet som ufaglærte snyltere på understøttelse, og også som fremtidige kriminelle, der blot ødelægger samfundet .
- medierne bruger omkring et minut på fattigdom og timevis på velstandsproduktionen.
- nogle aviser påstår at de fattige er dovne nasserrøve.
- mit billede blev vist i en lokal avis sammen med en rapport om mig på vej til mødet. bagefter spurgte folk mig om forskellige ting, interesserede sig for mig, selv politikerne.
- journalisterne vil bare have os til at sige det de ønsker at høre.

Hvordan ændrer vi billedet?

Lejlighedsvis kontakt med pressen, især at invitere journalister til begivenheder arrangeret af foreninger, kan hjælpe til med at give et positivt budskab. Den slags tilnærmelser kan også medføre samtaler med de lokale myndigheder, eller andre nøgle kontakter, som et resultat af informationerne i pressen. Dialogen skal holdes ved lige bagefter.

At få sit billede og et interview i en lokal avis gør det muligt at nå lokalsamfundet og vise at mennesker, der lever i fattigdom prøver på at komme ud af den.

At blive bevidst om at de fattige eksisterer, og at de selv prøver på at komme ud af fattigdommen, betyder at folk ikke længere kan lukke deres øjne for det.

“Det er vigtigt at føre samtaler med medierne, men også at fortælle dem hvad vi virkelig ønsker”.

NHP

- Før NHPerne, eksisterede der intet i Grækenland for de fattige.

Der blev stillet et forslag om at nedsætte fora for deltagelse i NHPernes udvikling og evaluering.

BIDRAG TIL PLENARMØDET

Der er mange forskelle i Europa. Fattigdom handler ikke blot om penge, men også om livskvalitet. Ethvert menneske har ret til at beslutte, hvordan det vil leve sit liv. Ingen kan fortælle andre hvordan de skal leve deres liv.

Derfor skal mennesker, der lever i fattigdom lyttes til. En dialog med de politiske planlæggere skal etableres. De skal forstå, hvad det betyder at leve i fattigdom og social udstødelse .

Angående medierne – vi må lære at benytte dem bedre og huske på, at det journalisterne vil have er en “god historie”, og den historie er vores.

Vi er vældig gode til at få ideer, men dårlige til at gennemføre dem, ikke mindst fordi vi føler os ubetydelige. Der er ved at opstå organisationer i forskellige lande der prøver på at ændre tingene: der er ingen opmærksomhed på dem, og de får sommetider dårlig presse omtale fra regeringerne.

Bidrag fra de inviterede gæster til plenum mødet

Direkte lytning er afgørende. Hovedindtrykket er mængden af de erfaringer og faktorer, der har bragt mennesker ud i fattigdom. Disse erfaringer er et produktivt input, der oplyser om hvorledes de “inviterede gæster” ser social udstødelse og fattigdom.

Gruppen havde bemærket tre nøgle områder.

1. fattigdom bliver ofte benægtet og brændemærket.

2. mennesker, der lever i fattigdom, lider ofte under tjenesteydelser af lav kvalitet, der blot forværrer fattigdommen. Det må der gøres noget ved.
3. NHPerne er hverken kendte nok eller forståede: de relaterer ikke direkte til folks erfaringer.

Der blev gentaget mange gange, at der er meget skam forbundet med fattigdom, som kun forværrer problemet. Vi ved at fattigdom stopper adgang til medierne for nogle mennesker, og forhindrer dem i tage del i den politiske dialog. Der må skabes adgang til de politiske cirkler.

Angående tjenester – de af os, der arbejder for regeringer ved godt, at der ofte er et stort hul mellem mennesker, der lever i fattigdom og de politikere der skal tage sig af at takle fattigdom.

Der er måder at lukke dette hul på:

- Det er meget vigtigt, at bringe mennesker, der lever i fattigdom tættere på regeringen, og oplære dem til at være fortalere for sig selv, så de kan dele ud af deres erfaringer.
- Omvendt må regeringer sige, hvad det er de gør for mennesker, der lever i fattigdom.

Angående NHPerne – vi forstår fuldt ud, hvorfor folk ikke føler nogen forbindelse til dem. Nogle af planerne er nok for euro-centriske. Den måde hvorpå planerne bliver kommunikeret til Ministerrådet og Kommissionen, gør det ikke muligt at udvikle en virkelig proces indenfor medlemsstaterne. Men, vi tror alligevel, at NHPerne er et vigtigt instrument for mennesker, der lever i fattigdom, og for deres fortalere organisationer.

NHPerne er en effektiv måde at takle fattigdom på, på lokalplanet. Det er klart, at der er en masse, der skal gøres for at få mennesker, der lever i fattigdom mere engageret i NHPerne. Derfor skal der gøres mere, for at få flere med til at skrive NHPerne og formulere anti-fattigdom strategier.

Forslag, anbefalinger og spørgsmål

Hver arbejdsgruppe kom med forslag, anbefalinger og spørgsmål til plenum, som enten blev kommenterede eller svaret på af et panel der bestod af:

- Hr. **Jérôme Vignon**, Direktør, General Direktoratet for Beskæftigelse, Sociale Anliggender og Lige Muligheder, den Europæiske Kommission
- Hr. **Tom Mulherin**, Formand, det Sociale Beskyttelses Udvalg
- Fr. **Brigitte Weinandy**, det Sociale Beskyttelses Udvalg
- Hr. **Johan Vandebussche**, der repræsenterede det belgiske Ministerium for Social Integration
- Fr. **Edeltraud Glettler**, Direktør, Europæiske og Internationale Anliggender, det Føderale Ministerium for Social Sikkerhed, Generations og Forbruger Beskyttelse, og det Sociale Beskyttelses Udvalg, Østrig
- Hr. **Ludo Horemans**, Vice- formand, EAPN

Forslag

til ...

... deltagelse og NHPer

- National regeringerne skal lave udkast til retningslinjer for deltagelse og bruge dem til at demonstrere deres engagement i at lytte til mennesker, der lever i udstødelse og fattigdom, som skal inddrages i at udarbejde disse retningslinjer. EAPN vil følge op og revidere forløbet.
- Den sociale indslusningsproces mangler synlighed i Europa, derfor er det vigtigt at regeringerne samråder bredere med civilsamfundet om hvorledes man udarbejder strategier til at takle fattigdom og social udstødelse.
- At arbejde for retten til at udtale sig og retten til at stemme, for mennesker, der lever i fattigdom.
- Få beslutningstagere og politikere om bord til at skabe forbindelsen til mennesker, der lever i fattigdom.
- Andre regeringer skulle kigge på det belgiske projekt for oplæring af "erfarings eksperter" og forbinde regeringens afdelinger og bureauer med henblik på at gøre det samme.
- Øge deltagelsen og inddragelsen af mennesker, der lever i fattigdom, på de lokale og regionale niveauer, ved at gennemføre NHPerne.
- Regeringer må gøre mere for at de sociale indslusningsplaner bliver mere tilgængelige og mere forståelige for den brede offentlighed.

... nationalt og lokalt engagement

- Nationale møder modelleret efter de Europæiske Møder skal sættes op i alle EU lande for at sætte en virkelig samtale i gang.
- Øge det regionale og lokale engagement i at takle fattigdom og social udstødelse

... finansielle midler

Foreninger skal have direkte adgang til europæiske fonde, ikke via regeringer

- Finanser til at støtte og udarbejde deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom, i politik, der vedrører social indslusning

... journalister

- Etablere gode forbindelser til journalister, der kender fattige menneskers situation og problemer, og bruge disse journalister som en kommunikationskanal til den offentlige mening

... oplæring

- Uddannelse og oplæring for unge mennesker bør være en fast bestanddel af jobskabelse.

... opfølgningen af de Europæiske Møder

- Husk anbefalingerne fra det 3. møde.
- Brug problemerne og medlemskabet af de nye lande til at give hele processen et skub fremad.
- Arbejd i specifikke arbejdsgrupper.
- Lav en EAPN aktionsplan med anbefalinger
 - til deltagerne.
 - til alle regeringer.
- Tænk både på aktionsgrupper og på lobbyarbejde: kulturelle og sports aktiviteter, skriftlige analyser.

Spørgsmål

om ...

... job og oplæring

- Hvilken metode kan tilbydes for at udvikle den sociale økonomi og skabe flere jobs hos NGOerne og i lokalgruppernes foretagender?
- Hvad kan du gøre, for at sikre erhvervsrettet oplæring for alle arbejdsløse og mennesker med et handicap?
- Hvad kan du gøre, for at det bliver lettere for ene-forældre at få et anstændigt job, og for at indføre foranstaltninger til at gøre det lettere at ansætte dem (fleksibel arbejdstid, børnepasning, o.s.v.)?

... deltagelse

- Hvad vil du gøre for at lave Lissabon Strategi målene bindende?
- Hvordan vil du fremme retten til selvudfoldelse?
- Foreninger vil være partnere med staten, ikke bare give drivkraft eller konkurrere med hinanden. Hvordan støtter du foreninger der arbejder tæt sammen med fattige mennesker?

... social sikkerhed

- Hvad vil du gøre for at forbedre lige ret for alle til sociale goder og almen adgang til sundhedspleje?
- Hvordan vil du foreslå at man giver forældre midler til at give deres børn en anstændig start i livet?

... opfattelse af fattigdom

- Har du prøvet at være fattig? Kender du personligt nogen der har det? Hvordan opfatter du fattigdom?

... opfølgning på møderne

- Hvilke handlinger tænker du at påtage dig i forhold til vore forslag?

Kommentarer og svar

Hr. Jérôme Vignon

Kommissionen er ansvarlig for at fremlægge strategiske valg til national regeringerne til takling af fattigdom og udstødelse.

Den har fået en klar appel fra dette møde.

Kommissionens fremtidige politiske initiativ vil lægge større vægt på den kendsgerning, at udstødelse allerede eksisterer i den måde politik, inklusive social politik, er sat op på. I følelsen af den overlegenhed, udtrykt eller ej, mod dem den tilsigter at hjælpe. Udstødelse formes oven i købet i billeder, der udtrykkes i offentlige taler og afspejles i administrative holdninger. Kommission vil prøve at medtage alle disse forhold, når den formulerer den europæiske strategi til at takle udstødelse.

Nogle af arbejdsgrupperne betvivlede, hvad Kommissionen kunne gøre. Det betyder at gå fremad med handlinger og lægge pres på det faktum, at den europæiske og nationale strategi til at takle udstødelse har et langt sejt tag foran sig. Det har stået på de sidste 5 år, og vil ganske sikkert fortsætte op til 2010 og også derefter. Der er brug for ihærdige indsats for at social indslusning, og et inkluderende samfund, forbliver en del af den europæiske økonomiske strategi. Vi skal bruge forskellige muligheder for at gøre det:

- den “sociale overvågnings” konference om fremtiden for de sociale indslusningsplaner bliver holdt den 13. og 14. juni 2005.
- det traditionelle Rundbord bliver afholdt i Glasgow i oktober, og Kommission vil bruge det til at genopstarte strategien.
- Kommission vil diskutere virkeliggørelsen af NHP 2003-2005 med det Sociale Beskyttelsesudvalg om et par måneders tid.

Kommission vil komme op med forslag til nye fælles mål for perioden 2006 to 2008. Deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse vil være et indslag i gennemførelsen af dem. Medierne må opfordres til at bringe rapporter om eksempler på succesfulde gennemførelser af den social indslusnings strategi. Den Europæiske Unions rolle i opfattelsen af fattigdom, er at arbejde for et realistisk billede af fattigdom. Den Europæiske Unions fremgangsmåde, for at opnå social indslusning, er grundlagt på de samme rettigheder, behandling af og værdighed for mennesker, der lever i fattigdom, som for dem, der ikke gør det. Dette burde hjælpe til med at modvirke tilbøjeligheden til et overlegenheds kompleks.

Der må tænkes på, hvad der skal gøres (handling og strategier) for at bekæmpe fattigdom og social udstødelse for at få ministre – og ikke blot dem for sociale anliggender – til at anerkende, at det, der er fair for de fattige, er godt for hele samfundet. At gennemføre politik for de fattige er en investering i retfærdighed og et fundament for fremtiden.

Det står på den europæiske dagsorden og vil ikke glide ud; at gøre året 2010 til det europæiske år for kampen mod udstødelse og fattigdom beviser det.

Hr. **Tom Mulherin**, Formand, det Sociale Beskyttelses Udvalg

Diskussioner om social politik på det europæiske og endog på det nationale niveau kan ofte være meget abstrakt. Det er af stor betydning at denne politik i sin udformning og gennemførelse tager hensyn til de virkelige problemer og spørgsmål, og det kræver vedvarende kontakt og kommunikation med de mennesker, der er berørt af den. Politikere, inklusive ministre, er stærkt afhængige af denne kommunikation, såvel som dem, der udarbejder politiske forslag, der kan overvejes af ministrene. NGOerne, der arbejder med

social indslusning, er vigtige kommunikations kanaler og arbejder hårdt på at få de vigtigste problemer med på den politiske dagsorden på de lokale, nationale og EU niveauer. Dette møde er en værdifuld chance for at høre direkte fra mennesker, der er berørte af de problemer som medlemsstaternes økonomiske og sociale politik tager sigte på.

Medlemmerne af det Europæiske Sociale Beskyttelsesudvalg er overordnede tjenestemænd, der repræsenterer deres ministre og rapporterer til det Europæiske Ministerråd. Det Sociale Beskyttelsesudvalg er fuldt ud støttet af, og har et meget frugtbart samarbejde med den Europæiske Kommission – i forbindelse med den åbne koordineringsmetode – på en række områder, heriblandt social indslusning, som primært er hver enkelt medlemsstats ansvar.

Der trænges til virkelig handling på det nationale plan, for at sikre at politikken når hele vejen til de mennesker den omfatter. Lokal deltagelse er essentiel for at maksimere succesen.

Nogle af jer har været kritiske i forhold til NHP indslusning: set I jeres perspektiv er de ikke lykkedes. Jeg mener, at NHP'erne bliver bedre i hvert efterfølgende forløb, og selv om fremgangen er langsom, er den ikke desto mindre betydningsfuld. Ved at udarbejde en mangesidet fremgangsmåde om social udstødelse, har bidraget været omfattende. Det er selvfølgelig skrevet i et noget utilgængeligt sprog, som dem der udformer politik har det godt med, mere end de mennesker, der lider under fattigdom. For at det lykkes, må nationale myndigheder gøre meget mere, for at inddrage mennesker i udarbejdelsen af indslusningspolitikken og forklare dem de forslag, der bliver resultatet.

En af fordelene ved NHP indslusning, er i den udstrækning den kan fremme væsentlige tværgående regerings strategier, i de mange aspekter af problemer, den sigter imod.

Det kan tage lang tid at bygge fælles tænkning, men de potentielle fordele gør det umagen værd.

Fr. **Brigitte Weinandy**, Ministerium for Familie og Integration (Luxembourg), medlem af det Sociale Beskyttelses Udvalg

Har jeg nogen sinde været fattig?

Med lykke og held, har jeg aldrig været fattig. Som barn vidste jeg, at der altid ville være en eller anden til at give mig mad og det legetøj jeg ønskede mig. Jeg har altid haft materiel sikkerhed og jeg har aldrig selv kendt til fattigdom.

Men, før jeg begyndte mit arbejde i ministeriet, arbejdede jeg i lang tid med mennesker, der lever i fattigdom, mennesker, der kom ud af fængsel.

Da jeg bevægede mig fra det, til det mere fjerntliggende virkefelt i central regeringen, lagde jeg mærke til en ting – at ja, den måde man anser tingene på og lytter forandrer sig. Man lytter og hører bedre den anden, når man ser dem ind i øjnene, og det faktum at have set personen foran sig, kan ende med en anden beslutning.

Når man mister muligheden for, i det daglige arbejde, at "se mennesker i øjnene", forandrer det også billedet. Det må indrømmes, at når man arbejder med politiske problemer, kan man tabe synet af individerne bag dem.

I den forbindelse vil jeg gerne nævne, hvad jeg mener er en særlig god praksis i Luxembourg : enhver planlagt beslutning om at slette en skyldig dagpengemodtagers "garanterede minimum indkomst" kan ikke tages, før den pågældende har haft et personligt interview med en højerestående embedsperson, som så tager en beslutning.

Mange deltagere i dette møde har sagt, at fattigdom ofte har et groft forvrænget billede. Det er sandt, og jeg mener også at de, der er ansvarlige for at udforme politik, er skyld i at

udsprede dette billede. De har en tendens til at fokusere på omkostningerne ved at takle fattigdom og social udstødelse, men undervurderer hvad fattige mennesker bidrager med, f.eks. når de er med i fællesskabets arbejdsprojekter. At tage hensyn til sådanne bidrag kunne også hjælpe til med at ændre billedet.

Nogle politikere er ikke alt for ivrige efter at indrømme, at den Europæiske Union har 14 millioner arbejdende fattige. Det er måske ikke et velsmagende tal, men det må siges, for også det kan hjælpe til med at ændre offentlighedens billede af mennesker, der lever i fattigdom: de er ikke "uuelige understøttelses nasserrøve" men også arbejdere.

Hvad angår sårbare grupper der er afhængige af socialhjælp, må evalueringen af politikken stille spørgsmålet:

- Hvilken politik hjælper til med at "stemple" mennesker, der lever i fattigdom med negative billeder som "understøttelses ødeland", og hvilken kunne hjælpe til med at fattige mennesker kunne ryste det billede af sig?

Aktiverings politik, for eksempel, er en positiv måde at hjælpe mennesker, der lever i fattigdom med at befri sig for det negative billede som "driverter".

En afsluttende pointe er vigtigheden af deltagelse. Alle politiske planlæggere må være klar over, at deltagelse ikke kan finde sted uden at der findes strukturer til at muliggøre den.

For at opsummere. En eller anden sagde, at fattigdom har haft et negativt billede i århundreder, fordi det skal skabe frygt. Ja, fattigdom skal have et negativt billede, fordi det er en skandale i vore samfund, der åbenlyst skal fordømmes, ligesom kampen imod fattigdom skal anerkendes som en virkelig politisk prioritet.

I den arbejdsgruppe jeg var med i, fortalte en ung kvinde, at hun gjorde alt for at skjule sin fattigdom. Den bemærkning opsummerer al den skam, der stadig er knyttet til det at være fattig. Men det er fattigdom, der er skamfuld, ikke den person der lever i den!

Hr. **Johan Vandenbussche**, repræsentant for det belgiske Ministerium for Social Integration

Hvorledes opfattes fattigdom i medierne, og hvorledes påvirker det politik?

Medierne viser stærke billeder af fattigdom og social udstødelse. Men jo mere velhavende et samfund er, des mere fokuserer det på velstand og vender sig bort fra den del af befolkningen – de udstødte – og siger "det er ikke vores skyld". Kontakten mellem de to grupper bryder sammen, og resultatet bliver et todelt samfund, og det må ikke ske.

Det må fremhæves at medierne kan forværre eller forbedre situationen. Man kan ikke fornægte at medierne har indflydelse. Medierne kan dreje en begivenhed til en stor historie. Men det billede der bringes skal være positivt, et der viser muligheder.

Hvad reagerer en minister på?

To væsentlige ting:

- Præsentation af god praksis. Vær aldrig skamfuld over det du laver.
- Præsentation af erfaringer og personlige vidneudsagn. Der findes et voksende antal publikationer, der fortæller om hvordan folk ender i fattigdom, hvordan de mister den stilling de har. Det er vigtigt, at der er et ansigt, en person bag tallene. Politik er ikke uimodtagelig for sådanne fortællinger.

Det er klart at der må gøres mere, og det må omsættes til praksis gennem deltagelse. Des tættere man er på mennesker, der lever i fattigdom/udstødelse, des mere chance er der for

at udforme en politik der hjælper og fungerer. En instans til konsultationer er under forberedelse i Belgien: det vil sætte organisationerne i fortsat kontakt med hinanden, som i det mindste bør forbedre oplysninger og inddrage dem direkte.

Ekspertisen tilstede her ved det 4. møde er især også vigtig, fordi personlige livshistorier også er en måde at sende information på. Det er to-vejs kommunikation, der er brug for: fra politikerne til offentligheden, og fra offentligheden til politikerne.

De Europæiske Møder gør det muligt at få en masse kontakter, som må holdes ved lige, også i fremtiden.

For ti år siden, skrev vi en Almen Rapport om fattigdom i Belgien. Ti år efter, må det indrømmes, har ikke meget ændret sig, til trods for de foranstaltninger, der blev taget. Men vi har udvidet debatten til at inkludere ny information og derfor vil der være en ny debat i Belgien.

Kommunikation må opdateres dag for dag.

Så, disse møder her skylder deres succes til de nationale forberedelser, men også på tilbagemeldinger om møderne i hjemlandene.

Fr. **Edeltraud Glettler**, Direktør, Europæiske og Internationale Anliggender, Føderale Ministerium for Socialhjælp, Generations og Forbruger Beskyttelse; medlem af det Sociale Beskyttelses Udvalg, Østrig

Dette møde har rørt mig mere end nogen anden konference og overbevidst mig om, hvor vigtigt disse udvekslinger af erfaringer på det europæiske niveau er; ikke som teoretisk viden, men med konkrete facts, ser jeg at fattigdom er en krænkelse af menneskelig værdighed. Fattigdom har ikke blot mange grunde, men også mange ansigter. Det er vigtigt at ændre opfattelsen af fattigdom hos så mange mennesker som muligt ved hjælp af direkte kontakter. Det er ikke anonyme ansigter og analyser, der bør være de fremherskende, men derimod en rigtig dialog med mennesker, der lever i fattigdom. Og dette gælder alle – ikke blot politikere, embedsmænd og journalister.

Jeg er taknemmelig for, at jeg har haft mulighed for at lytte til hvad I sagde i går i arbejdsgruppen, og jeg takker jer – den oplevelse vil få indflydelse på mit arbejde.

Under forberedelserne til dette møde, fandt vi ud af, at der findes meget få skriftlige arbejder eller studier om emnet "billeder og opfattelser af fattigdom". Et af disse studier fremhævede, at billedet af fattigdom kommer ikke fra mennesker, der lever i fattigdom, men fra dem, der har at gøre med den. Og som Minister Jacobs sagde, fattigdom dukker mest truende frem omkring juletid.

Men, der er lavet nogle studier om mennesker med specielle behov, og derfor vil jeg godt sige, at mennesker med handicaps får mere presse dækning nu end for nogle få år siden.

Det Europæiske År for mennesker med handicaps, 2003 var vigtigt af den grund. De østrigske fjernsyns stationer, for eksempel, udsendte mange programmer i samarbejde med det Føderale Ministerium for Social Sikkerhed, Generations og Forbruger Beskyttelse, som hjalp til med at forbedre offentlighedens billede af mennesker med handicaps. Året for Lige Muligheder, som Kommissionen har annonceret til 2007, kunne måske gøre det samme for mennesker, der lever i fattigdom.

Tak, delvis til dette møde, kan et nyt objektiv blive inkluderet i de fælles objektiver til bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse, som afspejler emnet for dette møde: "billeder og opfattelser af fattigdom". Medlemsstaterne kunne opfordres til en udveksling af god praksis, for eksempel.

“Billede og opfattelse af fattigdom” kunne være et emne i uddannelses projekter for fremtidige journalister, embedsmænd og andre. Muligheder for beskæftigelse og oplæring kunne forøges for NGOerne.

Jeg var imponeret over det belgiske “erfarings eksperter” projekt, dvs., at oplære, mennesker, der lever i fattigdom, til at arbejde i offentlige tjenester, i sidste ende at fungere som mæglere mellem fattige mennesker og regeringen. Østrig synes det er en interessant idé, og jeg vil foreslå at man indfører den.

Østrig vil fortsætte traditionen med de Europæiske Møder med mennesker, der lever i fattigdom næste år, og vil organisere det 5. møde sammen med Kommissionen og EAPN. Vi håber det vil blive en interessant og succesfuld begivenhed. Allerede nu må vi begynde at tænke på måder at forbedre kommunikationen mellem mennesker, der lever i fattigdom, offentlige kontorer og politik.

Jeg ønsker jer alt det bedste, og takker jer igen for chancen til at være med i dette vigtige og imponerende møde.

Hr. **Ludo Horemans**, Vice-formand, EAPN

Det 4. europæiske møde er et af de vigtigste møder, som EAPN gerne ville se få indflydelse på netværket. Alle delegationerne, der er til stede ved dette møde har kontakt til et nationalt netværk. Det er på dette plan at arbejdet nu skal gå fremad mellem det 4. og 5. møde.

Opfølgning på det 4. møde

EAPN vil ikke vente på det 5. møde for at give sig i kast med de spørgsmål, der er stillet. De vil blive taget op i netværket, men også i forbindelse med de nationale forberedelser. Det første budget til dette, nogensinde blev givet i 2004. EAPN håber at det østrigske formandskab vil opretholde dette budget, således at nationale møder i mellemtiden kan afholdes i de forskellige lande og ikke blot med mennesker, der lever i fattigdom. Det er vigtigt at fremme den nationale dialog, specielt hvis den har tabt styrke. Dialogen skal derfor tages op med partnerne, og ikke kun på det sociale interesseområde.

Medier

Der er sagt en masse omkring billeder og medier. Udsagn fra arbejdsgrupperne viser, at der er forskellige slags mennesker i medierne. Vi har den trykte presse og fjernsyn, som er en forretning, der skal køres, men ved siden af og indenfor denne, er der også journalister med en høj etisk standard, som prøver at give et sandt billede. Vi kan finde allierede blandt disse journalister. Så vi må identificere, hvor vi nationalt kan smede denne alliance for at forbedre infiltrationen i medierne.

Det vigtige lokalplan

Med de nye landes medlemskab er der klart kommet nye realiteter. EAPN må reagere på dette på sine generalforsamlinger og i de forskellige specialgrupper, der holder øje med NHP. EAPN ønsker at gå fremad, at se på fremtiden, fordi vi ved at vi har at gøre med en ny Europæisk Union.

Nogle af de lande, der grundlagde EU, sagde nej til den forfatningsmæssige traktat i tiden omkring udvidelsen. Ikke fordi de havde fået nok af den Europæiske Union, men simpelthen fordi de siger, “Vi har ikke været nok involveret. Vi ønsker at blive bedre informeret, og så længe vi ikke er det, vil vi ikke falde på plads.”

Disse nej'ere viste, hvor særlig vigtigt lokalplanet i Europa er. Indtil nu er der taget alt for lidt hensyn til lokalplanet, selv i NHP'erne, som fokuserer på regeringer, men ikke på lokalplanet,

og det er jo der, man skal tage sig af det. Hvis mennesker, der lever i fattigdom ser en forbedring i deres forhold, er det fordi der er forbedringer på lokalplanet.

Vi har fået en alvorlig opfordring til at vågne op. Både myndigheder og foreninger må til at indse at lokalplanet skal inddrages. Dette gør det særlig vigtigt for Netværket at sætte deltagelse i praksis.

Udarbejdelse af møderne

Deltagelse har bestemt været et diskussionspunkt ved møderne, men det har andre ting som bolig, job og oplæring, sundhed, og så videre, som er store spørgsmål, også været. Det er også blevet understreget, at for mennesker, der lever i fattigdom, er hver eneste dag en kamp for at overleve. Hvad disse mennesker gør, er ikke kendt. Mens der må gives løfter om respekt og værdighed, må det også gælde for indkomster. EAPN mener, at det gør en minimum indkomst vigtig.

Møderne er kommet op med gode, brugbare ideer om formen af, og fremgangsmåden for deltagelse. Nu, hvor det 5. møde er bekendtgjort, må vi vurdere hvad der er blevet gjort og ikke gjort, og prøve at lave en oversigtstavle, for bedre at kunne forberede det næste møde, og tage de nødvendige skridt hen imod fremtiden for at få et Europa, der ikke blot er et Europa med økonomisk vækst, men et Europa hvor den sociale dimension er vigtig.

Vi har brug for et ny engagement fra politikerne og Kommissionen, fra Formanden for Kommissionen. Det må også siges at målene sat i Nice for den sociale indslusnings strategi er centrale for helheden i Lissabon strategi.

Men, lad os ikke glemme at beslutningerne i Europa er taget af vore nationale ministre, og at det er på det plan vi først må handle, det er dette arbejde vi har foran os.

Diskussion med salen

- **Vi ønsker ikke et negativt billede, vi ønsker ikke at blive ved med at være fattige. Vi har også stolthed, vi er mennesker.** Vi lever i fattigdom, men det er der ingen skam ved. Vi kæmper, vi tænker positivt. Vi ønsker at slippe ud af fattigdom. Hvorfor skal vi altid gemme os? Vi burde ikke være nødt til at bede om vores rettigheder – vi burde have dem.
- **“De fattige kan ikke vente”.** Nogle mennesker modtager ikke deres fundamentale rettigheder. Når beslutninger bliver taget, må politikerne huske på, at de fattige ikke kan vente.
- I disse to dage er der sagt en masse omkring at hjælpe mennesker. Det finder jeg forbløffende. Der er dette konstante refrain om at ønske at hjælpe. **Hvad vi ønsker er hjælp for at få muligheden for selv at gøre os fri fra den.** Sandt nok, mennesker i nød, som har brug for direkte hjælp, bør hjælpes. Men at blive ført ved hånden, hjulpet hele tiden vil hverken hjælpe os med at have det bedre med os selv eller føle os stærkere.
- Det er ofte svært at tale lige ud af posen. Mennesker i fængsel **vil ikke have muligheder for at gøre noget som helst, hvis de ikke får midler**, når de kommer ud. Det samme gælder for mennesker med HIV, hvis man ikke integrerer dem i samfundet. Når de ikke har midler, kan de ikke tage forebyggende forholdsregler. Hvis mennesker, der lever i fattigdom, forbliver i den situation, er det svært at slippe ud af den. Fattigdom, Aids, fængsel laver os alle til fanger. Jeg synes ikke vi skal

sætte mennesker i bås. De er alle mennesker uden midler,- og uden penge, vil de ikke være i stand til at komme ud af den situation.

- Hvorledes kan immigranter blive inkluderet og socialt integreret i samfundet? **Det er på høje tid at den Europæiske Union anerkender det bidrag fremmedarbejdere medfører til samfundet og til de forskellige landes økonomi.** Hvad foreslår den Europæiske Union, for at gøre det muligt for fremmedarbejderne at blive integreret i samfundet?
- **For os immigranter, er Europa noget fjernt og jeg mener ikke at vi bliver behandlet ordentligt.** Der er åbenlys diskrimination. Hvad kan den Europæiske Union gøre for os, som ønsker lige muligheder, værdighed og respekt?
- Sigøjnerbørn født i den Europæiske Union har ikke tilladelse til at blive der. Det er en benægtelse af **menneske rettigheder**, og når de bliver 18 år, kan de blive sendt tilbage til det land de kom fra, hvor de ikke engang kan snakke sproget ordentligt. Disse børns rettigheder til borgerskab skal anerkendes.
- Jeg har svært ved at tro det, når jeg hører at NHPerne har ført fremgang med sig. **Brutto national produktet er blevet forøget i nogle lande, men fattigdommen er også forøget.** Hvilken fremgang har NHPerne givet?
Heller ikke i Østrig, forstår folk hvorfor der i en Traktaten til en Forfatning, hvor der tales om menneskelig værdighed, ikke noget andet sted i teksten nævnes noget om de midler der er nødvendige, for at gøre mennesker i stand til at leve i værdighed.
- I Grækenland, **stilles der spørgsmålstejn ved nogle af de etablerede sociale rettigheder.** Hvordan kan man tage kampen mod fattigdom op, samtidig med at man sætter spørgsmålstejn ved de sociale rettigheder?

Svar fra Hr Jérôme Vignon, Direktør, General Direktoratet for Beskæftigelse Sociale Anliggender og Lige Muligheder, den Europæiske Kommission

Vi vil tage alt hvad vi har hørt med i vore politiske forslag, i de forskellige politiske fora, hvor der laves politik, og hvor vi er tilstede, gennem den åbne koordinationsmetode. Vi vil gå ind i de forskellige anliggender, der er givet udtryk for, bekymring om rettigheder – især immigranternes rettigheder. Alle immigranter og deres familier – selv de, der ikke har en nationalitet fra den Europæiske Union – som er lovlige beboere, har ret til socialhjælp og frihed for diskrimination. Hvis der er brug for hjælp til at forstå at denne ret gælder for alle, vil vi bruge social fonds midlerne til at oplære dem, der kommer i kontakt med immigranter og deres familier, velfærdssystem offentlige ansatte, men også folk fra politiet og domstole.

Det blev sagt, at NHPerne ikke nødvendigvis har skabt fremgang. Jeg vil gerne sige, at den europæiske proces' rolle, er at bevidne de forpligtigelser medlemsstaterne påtager sig i planerne. I de kommende år - 2006 til 2010 og videre – vil det Sociale Beskyttelses Udvalg, støttet af Kommissionen, måle om vækst arbejder for kampen imod fattigdom. Hvis det viser sig, at det gør den ikke, er det vores arbejde at sige det, og tilskynde statsoverhovederne og regeringerne til at ændre denne politik.

Fr. Brigitte Weinandy undskyldte fraværet af **Fr. Marie-Josée Jacobs**, Minister for Familie og Integration, Luxembourg, og læste hendes tale.

Ved afslutningen af det 3. møde, bad deltagerne om en opfølgning på visse nøgle spørgsmål fra de foregående møder. Jeg er glad for at dette 4. møde har givet jer lejlighed til at vende tilbage til disse spørgsmål.

Mens debatten måske ikke har givet svar på alle spørgsmål, kom bekymringerne, selv utilfredsheden, som nogle af disse problemer kan fremkalde, endnu tydeligere frem. Det meste af arbejdet drejede sig om det 4. mødes nøgleemne, nemlig "billeder og opfattelser af fattigdom".

At gøre status over dette spørgsmål, på så kort tid, er en virkelig udfordring. Når man ser på rapporterne fra de forskellige arbejdsgrupper, ser det for mig ud til at folk bevidst har taget udfordringen op.

De foreslåede forbedringer af fattigdoms-fremstillingen indenfor EU's Indslusnings Strategi, fortjener yderligere overvejelser.

Ved et af de tidligere møde sagde en af de delegerede, "*mennesker, der lever i fattigdom har noget at give til politikerne!*" Resultaterne af det 4. møde, viser endnu engang hvor ret den delegerede havde. Derfor er det absolut nødvendigt, at politikerne er i stand til at lægge mærke til disse to dages resultater.

Jeg lover at rapportere om dette møde til mine kolleger i Ministerrådet.

Da det afsluttende "Beskæftigelse og Sociale Anliggender" Ministerråd under Luxembourgs formandskab allerede har fundet sted - den 2. juni - har jeg bedt Storbritannien, som har formandskabet ved det næste "Beskæftigelse og Sociale Anliggender" Ministerråd, om at overbringe mit budskab til den tid, og det blev accepteret. Resultaterne af det 4. mødes diskussioner, vil derfor blive hørt på højeste niveau.

Lad mig kort komme tilbage til det, som min kollega Fr. Haubner sagde i går: formandskabet for Luxembourg byder Østrigs løfte, om at følge op på dette møde velkommen, ved at organisere det 5. møde i 2006 under Østrigs formandskab for den Europæiske Union.

I disse diskussioner, var der ingen der talte *for* jer. I talte for jer selv! Ved at gøre det, og måden I gjorde det på, har I endnu engang vist, at det er en løgn, det stereotype billede af den uheldige, fattige person, reduceret til tavshed af den fattigdom han lever i. I min åbningstale sagde jeg, at formålene med EU's fattigdoms-strategi vedtaget i december 2000, opfordrer til at fremme at mennesker, der lever i fattigdom, selv skal udtrykke sig. Det har dette møde sandelig gjort!

De samme mål opfordrer også til deltagelse af mennesker, der lever i fattigdom.

Deltagelse var nøgle emnet i det 3. møde. Jeg vil gerne sige, at jeg ser billedet af fattigdom og deltagelse som sammenkædede spørgsmål.

Vigtigheden af at deltage er almindelig anerkendt:

- Det Europæiske Rådsmøde i marts 2004, anmodede medlemsstaterne om at opbygge "Partnerskaber for Reform" især med civilsamfundet,
- i marts dette år, bad det Europæiske Rådsmøde medlemsstaterne om, at etablere "nationale reform programmer", der skulle konsulteres bredt med alle interessenter,
- den sociale dagsorden for 2005-2010 giver alle interessenter muligheder for at blive inddraget i det årlige evaluerings forum,

- retningslinjerne for den politiske strategi for samhørighed siger at, leveringen af effektiv politik afhænger af et kvalitativt, vidtrækkende partnerskab med civilsamfundet,
- et af de ledende principper, der er foreslået for bæredygtig udvikling, opfordrer til at alle foreninger og interesse grupper får mulighed for at deltage.

Mennesker, der lever i fattigdom og deres selvhjælps foreninger gælder i hvert fald som en interesseret part!

2007 skal være Europæisk År for Lige Muligheder for alle. EU Kommissionen vil foreslå debatter i løbet af året, om måder til at styrke under-repræsenterede gruppers deltagelse i samfundet.

Mennesker, der lever i fattigdom er en af sådanne grupper.

Jeg tror, at de første skridt til at styrke fattige menneskers deltagelse i samfundet, er at indse at de er parate og velegnede til at deltage.

Her vil jeg gerne have lov til at bringe to citater hvis dybe sandhed har gjort stærkt indtryk på mig.

Det første citat stammer fra en deltager i et tidligere møde, som sagde: *“der er en tendens til at se de fattige som uduelige, når de i virkeligheden bruger det meste af deres tid og energi på at overleve”*. Det andet kommer fra Fader Joseph, grundlæggeren af ATD, Fjerde Verdens Bevægelsen: *“de fattige ved inderst inde, at deres daglige kamp i virkeligheden er hele menneskeheden kamp mod fattigdom og udstødelse.*

De ved, at det ikke kun er deres kamp, men den virkelige udfordring for hele menneskeheden”.

Ja, at takle fattigdom er en udfordring for os alle, for samtidig med at det er den fattige, der alene skal udholde den, er han ikke alene om skylden for at skabe den. Fattigdom er også en afspejling af mange uretfærdigheder i samfundet, og resultatet af mange politiske valg.

At betragte fattigdom på den måde, som nu forkastes af mange enkeltpersoner og politikere, anses mennesker, der lever i fattigdom uskyldige i beskyldningerne om, at de selv er ansvarlige for deres **fattigdom**.

Men, hvis man ikke vender sig bort, men kigger bedre efter, ser man klart at disse beskyldninger er uden grundlag. Stereotyperne manes i jorden, og knæ-refleks fornægtelsen af deltagelse for mennesker, der lever i fattigdom skrumper ind.

Her kunne politikere spille en central rolle i at mane de negative stereotyper i jorden.

Jeg tror også, at vi må se nærmere på de politiske tiltag, der har mennesker, der lever i fattigdom som målgruppe, og kassere den politik, som fastlåser dem i billedet som evindeligt krævende bistanmodtagere. Mennesker, der lever i fattigdom har problemer med indkomstniveauet, bolig, uddannelse, beskæftigelse, sundhed, socialhjælp, information, transport, sikkerhed og retfærdighed, fritid og kultur.

Så, målet at takle fattigdom må gennemføres på alle politiske områder, og alle ministerier – ikke bare socialministeriet – må involvere sig i at gennemføre den.

De “Europæiske møder med mennesker, der lever i fattigdom” kunne også drage fordel af at forskellige ministerier og EU Kommissions direktorater blev involveret.

Fr. Maria Marinakou, Forkvinde for EAPN

Det er altid en udfordring at uddrage konklusionerne fra et så produktivt møde, hvor der opstod en meget engageret dialog. Der er behandlet mange af de store spørgsmål, der udgør dagliglivet for mennesker, der lever i fattigdom og forskellige former for social udstødelse. Fattigdom er multidimensional, som afspejlet her af de 160 deltagere fra 22 europæiske lande.

Vi har kastet et kritisk og analytisk blik på mediernes rolle, deres magt til at skabe stereotyper og overfladiske forklaringer på årsagerne til fattigdom. Vi har overvejet diskriminerende praksis, og den indflydelse opfattelsen af fattigdom har på socialpolitik og socialarbejdernes holdning.

Selvom forsknings resultater viser, at de mere udviklede velfærdsstater med et socialhjælps system baseret på solidaritet, sandsynligvis har mere tendens til at have en opfattelse der anerkender fattigdommens strukturelle årsager mere end at se fattigdom som den enkeltes patologi – et anliggende om personlig ansvarlighed – har deltagerne her, med deres vidneudsagn, vist at negative opfattelser af fattige mennesker, er fremherskende i alle lande.

Et af de stærke budskaber, der kom ud af debatten er at den individualistiske opfattelse af fattigdom ofte resulterer i brændemærkning, syndebukke og umyndiggørelse, som fanger mennesker, der lever i fattigdom i en ond cirkel. I modsætning til opfattelsen af "ofre", fortalte mange af deltagerne om deres eget og deres families liv, om naboer og grupper. Disse erfaringer viser at fattige mennesker har store evner, og kapacitet til at overleve, som gør dem i stand til at finde løsninger og overføre erfaringerne til kollektive handlinger.

Dette betyder absolut ikke, at individuelle løsninger kan erstatte politik. EAPN har altid hævdet at politik skal være velunderrettet om hvordan fattige mennesker virkelig lever, at der skal lyttes til dem og deres ekspertise tages med når man udformer politik, og deres politiske, økonomiske og sociale rettigheder garanteres.

Det er essensen i deltagelse og grundlaget for det 4. møde: mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse er 'eksperter i erfaring'.

Diskussionerne har anerkendt mediernes magt til at skabe billedet af mennesker, der lever i fattigdom, og til en hvis grad deres indflydelse på den politiske beslutningstagning.

Medierne har ofte udgivet diskriminerende billeder og dermed legitimeret social opdeling, især i forhold til race, etnisk tilhør, immigration, køn, handicap, kultur, ene-forældre, misbrug, osv.

Men, samtidig med at mediernes sensationsprægede og dramatiske fremgangsmåde – der præsenterer enkelt personers forhold på en uværdig, manipulerende og overfladisk måde – er en praksis, der er klart forstået og som må stærkt kritiseres, er der også en klar anerkendelse af behovet for at bygge alliancer med etiske journalister og opbygge kommunikations strategier på alle niveauer, specielt det lokale, hvor man lettere kan nærme sig medierne og have indflydelse på dem. Der kom nogle eksempler på god praksis fra Belgien og Polen. Mange af deltagerne erklærede, at nye teknologier som f.eks. internettet, burde være tilgængelige for dem, for at give klarhed over fattigdoms problemer.

I diskussionerne om politik og udformning af politik, med fokus på NHP indslusning, er det blevet klart, at efter to runder af nationale handlingsplaner for de 15 og et for de 10 nye medlemsstater, er der stadig lang vej før vi kan sige at en virkelig mobilisering af alle aktører, samråd, deltagelse og indslusning af mennesker, der lever i fattigdom virkelig er opnået. Deltagerne bekræftede klart at den "politiske realisme" der skulle være i stand til at tackle fattigdom og social udstødelse mangler i NHP indslusning.

Skønt der i Lissabon i år 2000, blev givet et nyt stød fremad for kampen imod fattigdom og social udstødelse med løftet om at "foretage en afgørende indflydelse på udryddelsen fattigdom ved år 2010", undrer mange af os sig over, hvad der mon er opnået indtil nu? Og hvorledes regner regeringerne med at nå dette mål til år 2010?

Nedskæringer, privatiseringer af offentlig ejendom og tjenesteydelser som f.eks. elektricitet, vand og sundhedsvæsen, høj arbejdsløshed, ændringer i socialhjælps og pensions ydelser, mangelen på oplæring, og livs lang indlæring, har skabt stor usikkerhed om fremtiden. Mange af deltagerne understregede, at det var på tide at lave flere konkrete aktioner for at få vores drøftelser taget alvorligt, og dette er et klart budskab til det 5. møde. EAPN er blevet opfordret til at få forslagene ind på alle de politiske beslutningstagende niveauer.

Som tingene står for øjeblikket i den Europæiske Union, er der ret meget forvirring om i hvilken retning man skal gå. Europas sociale dimension står ved et vejkryds. I de nuværende debatter om Lissabon strategiens fremtid, beskæftigelse og tjenesteydelser af almen interesse, giver Unionen kun ét billede til borgerne: nemlig, at den er i fuld gang med at skabe konkurrence, vækst og job for enhver pris. Debatten om det europæiske budget og strukturfondene viser, at i de nationale prioriteter formindskes solidariteten og social samhørighed. Unionen er i identitetskrise.

To af de grundlæggende Unions medlemmers afstemning (om Traktaten), viser at Europas borgere føler sig fremmedgjorte i forhold til beslutningstagnings processerne og det europæiske projekt som sådan.

Men lad os være helt klare: i disse udfordrende tider for den Europæiske Unions fremtid, er der mange stærke kræfter, der kæmper for et socialt Europa, for social samhørighed og miljø politik, for større deltagelse i beslutningstagningen, for solidaritet og social retfærdighed. EAPN er en af dem og bygger stærke alliancer for at styrke den stemme. Lad os samle vores kræfter i den retning. Hver af os har en rolle at spille. Et andet Europa er muligt, en anden verden er mulig.

**Afsluttende bemærkninger fra Formanden for det 4. møde
Professor Gaston Schaber
Formand for CEPS/INSTEAD**

Lad mig afslutte med en bemærkning, som jeg ikke håber er for personlig, men en hyldest til jeres initiativ. Jeg har i over halvtreds år beskæftiget mig med at arbejde med – ikke for – mennesker, der lever i fattigdom og social udstødelse, ofte over flere generationer.

I mere end 30 år, har jeg deltaget i nationale og internationale forskningsgrupper, hvor det ikke blot har været krav om en videnskabelige standard, men også at sikre at resultaterne ikke blev ignoreret af politikerne. Vi har arbejdet med vidtrækkende repræsentative udsnit, gennem personlige interviews med både fattige og velhavende. På den måde har vi dækket komplekse områder, som muligvis stadig har huller i forståelsen af forholdet mellem fattigdom og velstand, mellem umyndiggjorte og magtfulde,

Indenfor disse to områder har vi været i direkte, diskret kontakt med organisationer, der har deres egne arbejdsprogrammer, og mennesker, der lever i fattigdom. Det 4. møde har ændret dette. I har givet et overbevisende bevis på at struktureret samarbejde mellem mennesker, der lever i fattigdom og mennesker, der ikke gør det, kan være både relevant og produktivt. Dette møde har gjort det klart, at et sådant samarbejde ikke alene er muligt, men nødvendigt. Tag ikke dette udsagn for blot en banal floskel: **jeg er allerede i gang med at se på, hvordan vi kan tage arbejdet, der er begyndt her videre, sammen med nogle af delegationerne.**

Lad mig kaste et blik tilbage på, hvad der er sket her. Den første del af mødet gennemgik de store spørgsmål, der kom fra de tidligere møder: arbejde, diskrimination og racisme, privatisering af tjenesteydelser og dets indflydelse på mennesker, der lever i fattigdom, behovet for mekanismer og strukturer, der kan fremme deltagelse.

Disse to dage har klart vist at disse, problemer og bekymringer er lige så presserende som nogensinde, og de har ligget i baggrunden, både i arbejdsgrupperne og i plenum, i forhold til det 4. mødes specifikke emne - "billeder og opfattelser af fattigdom".

For at udtrykke det endnu tyderligere, fattigdom og sårbarhed overfor fattigdom er ikke blevet mindre i de sidste årtier, men har spredt sig til bredere dele af befolkningen, til arbejdere, til mennesker hvis baggrund, uddannelse, oplæring og karrierer tidligere ville have været et bolværk mod utryghed og fattigdom. Lad mig give et kort overblik over de sidste 60 år.

Efter 2. verdenskrig, og **30 års uafbrudt vækst og udvidelse af velstand**, indkaldte det Europæiske Fællesskab til det første seminar om bekæmpelse af fattigdom i 1974. Dette medførte en serie af Europæiske programmer til at bekæmpe fattigdom under forskellige navne, der gik fra betegnelsen "fattige" til "mindre begunstigede" til "udstødte". Skønt udtrykket stempler mindre, er disse udtryk stadig betegnende for den utryghed, der spreder sig gennem hele livet.

De næste 30 år – en periode med vidtrækkende forandringer globalt, nationalt og i samspillet mellem dem – bringer os til en situation i Europa – og andre steder – med fortsat vækst, hvor 5 til 10% af befolkningen nyder godt af en højere levestandard, mens fordelingen af disse goder enten stagnerer eller endog går tilbage, og hvor middelstanden, til trods for deres indtjening, er ekstremt sårbare for fattigdom.

Det er sket trods tre serier programmer til at bekæmpe fattigdom, og til trods for at de har været på plads og nøje afstemt med bredere socialt-orienterede tilgange til økonomisk udvikling, og til trods for at udviklingen på alle niveauer af beskrivelser, mål og indikatorer,

relativt sofistikerede procedurer, der nu anvendes som standard ved overvågning af evalueringen af politiske mål og deres resultater, så vel som identifikationen af god praksis. (Mere præcist vil det luxembourgske formandsskab afholde en konference om emnet "At bringe den sociale indslusningsproces fremad" baseret på en videnskabelig rapport udarbejdet af Tony Atkinson, Bea Cantillon, Eric Marlier og Brian Nolan, som sætter sig for at hjælpe til med at fokusere indslusnings processen skarpere på gennemførelsen af målene, præsentationen af målrettede resultater, og evalueringen af dem mod de objektiver der er sat af den Europæiske Unions medlemsstater).

Lad mig understrege dette: til trods for alle disse absolut væsentlige indsatser og initiativer, må vi indse, når vi ser bort fra forskellen imellem medlemsstaterne, at hverken vore nationale programmer eller de europæiske programmer til at bekæmpe fattigdom har virket ... og årsagen har ikke noget at gøre med om medlemsstater bruger eller ikke bruger god praksis ...

Uden at undervurdere det, der er opnået til nu, må vi bevæge os op på et højere tanke-, forsknings og analyseniveau – som stadig anses for at være politisk ukorrekt og underudviklet: en analyse af magt, og værdien af disse fremgangsmåder set i lyset af det globale magtsystem. Og på samme tid må vi se på lokal planet. På relationen mellem mennesker, der lever i fattigdom og den lokale magt. Og på et lignende – men endnu ikke accepteret – niveau, må vi analysere fejlene i landes, nationers og medlemsstaternes styre med hensyn til magtsystemer dvs. det vi for tiden kalder den økonomiske og finansielle globalisering og dens uskevne regler.

Jeg vil stoppe her, da jeg ikke ønsker at sætte jer en i pinlig situation i forhold til de institutioner, der støtter jeres initiativer. Jeg vil fortsætte med at pløje min egen plovfure uden at tilføje jer utilsigtet skade... men jeg vil bede jer om at bemærke, at jeg ikke er så kættersk som det ser ud til, ved at sige til jer, at opgivenesshed kan helbredes ved at give folk mere magt over eget liv – og det er målet for det 4. møde. Jeg har ikke tid til at kommentere disse objektiver, men de er kildevældet af jeres forehavende: og jeg vil gerne lykønske de på hinanden følgende formandskaber for den Europæiske Union - Belgien i 2001, Grækenland i 2003, Irland i 2003, Luxembourg i 2005 og Østrig næste år, for deres støtte.

Gennem det beskedne, men ægte engagement fra Centret [9], som jeg arbejder sammen med om "Udvikling af Globale Netværk" ved vi, at bemyndigelse af mennesker, der lever i fattigdom er på dagsordenen hos en global partner, hvad det så end betyder i forhold til resultater. I Deepa Narayans bog fra 2002 "Bemyndigelse og fattigdoms reduktion", kan vi læse:

Bemyndigelse er udfoldelsen af fattige menneskers aktiver og færdigheder til at deltage i, forhandle med, påvirke, kontrollere og holde ansvarlige de institutioner, der påvirker deres liv.

Eftersom fattigdom er multidimensional, har fattige mennesker behov for en række aktiver og færdigheder på det individuelle plan (som sundhed, uddannelse og bolig) og på det kollektive plan (som evnen til at organisere og mobilisere kollektive handlinger for at løse deres problemer).

At bemyndige fattige mænd og kvinder kræver at fjerne formelle og uformelle institutionelle barrierer, der forhindrer dem i at handle for at forbedre deres velvære – individuelt eller kollektivt - og begrænser deres valg. De formelle nøgle institutioner omfatter staten, markeder, civilsamfundet, og internationale organisationer; uformelle institutioner omfatter normer for social udstødelse, groft udnyttende relationer, og korrupsion.

Jeg vil påstå at denne holdning ikke ligger langt fra den, som lå til grund for vores første udforskning af vedvarende fattigdom, gennemført i årene 1978-1980 i 7 regioner i 5 af de mest industrialiserede lande i det Europæiske Fællesskab ...
Det er også meget tæt på jeres egen fremgangsmåde.

Lad mig afslutte med at ønske jer den succes i så rigeligt fortjener, og for os alle, den karakterstyrke og energi vi har brug for.

Deltagerliste